

Naročnina listu: Celo leto 80 din., pol leta 40 din., četrt leta 20 din., mesečno 7 din.
 Izen Jugoslavije: Celo leto 160 din. Inse-
 rat ali oznanila se zaračunajo po dogovoru;
 pri večkratnem inseriranju primeren popust.
 Upravišтво sprejema naročnino, inserate
 in reklamacije.

Naša Straža

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo

„Naša Straža“ izhaja v ponedeljek, sredo in
 petek. Uredništvo in upravišтво je v Mar-
 boru, Koroška cesta št. 5. Z uredništvom se
 more govoriti vsaki dan samo od 11. do
 12. ure. Rokopisi se ne vračajo.
 Nezaprite reklamacije so poštnine proste.
 Telefon Interurban št. 113.

Atmosfera miru.

V času, ko se v naravi razvija proces zmage vsta-
 njenja in življenja nad mrtvilo zime, obhaja Cerkev
 praznik Zveličarjevega vstajenja, med ljudstvom ime-
 novan Velika noč.

To je praznik, ki se sme imenovati centrum in kro-
 na vseh praznikov v cerkvenem letu. V njem je osredo-
 točeno vse, kar nas vera uči o človeški in božji naravi
 Gospodovi, združeni v eno, in to v božjo osebnost. V
 njem se nam stavi pred duha in srce to, radi česar je Sin
 božji prišel na svet ter se je včlovečil: delo zveličanja
 človeškega rodu. S čelom svojim življenjem, zlasti s
 trpljenjem in s svojo smrtjo nas je Gospod odrešil. Zato
 se ta praznik sme imenovati krona cerkvenih praznikov.
 S smrtjo Gospodovo je namreč bilo delo zveličanja do-
 vršeno in z Gospodovim vstajenjem iz groba je bilo kro-
 nano.

S svojim vstajenjem je naš Zveličar z božansko
 močjo premagal hudobijo, ki je v svojih klesčah drža-
 la vse človeštvo, premagal je smrt, ki je proti vsemu
 človeštvu in vsakemu človeku odpirala svoje strašno
 žrelo, iz katerega dozdevno ni bilo ne rešitve, ne povrat-
 ka. Zveličar je premagal tudi to pošast, kateri človeštvo
 reka smrt.

In kako slove velikonočni pozdrav tega zmaga-
 lca nad grobom, zlom in smrtjo vsemu človeštvu?

Isti je to pozdrav, s katerim je od smrti vstali Zve-
 ličar pri prvi prikazni in pri vseh sledečih prikaznih
 pozdravil svoje apostole in vobče svoje vernike: »Mir
 vam bodi!«

Mir! Na svetu ni miru. To je največja nesreča, na
 kateri trpijo narodi in države, da ne morejo priti do
 resničnega in stalnega miru.

Po končani svetovni vojni so mirovne konference
 sklenile mir med državami, so o tem tudi napravile
 slovesne mirovne dokumente v obliki mirovnih pogodb,
 podpisanih od zastopnikov poedinih držav. Za varu-
 hinjo teh pogodb so postavili Zvezo narodov, najob-
 sežnejšo meddržavno organizacijo, ki jo je doslej spo-
 zna svet. Kdo bi torej mogel dvomiti, da je svetovni mir
 zasiguran bolj, nego kdaj poprej?

In vendar ni. To veliko in za človeštvo tako žalost-
 no istino je ta teden potrdil angleški minister zunanjih
 del Chamberlain v svojem govoru v Birminghamu, kjer
 je med drugim rekel: »Ne moreš se danes gibanje med
 državami Evrope, da ne bi čutil, da danes še ni atmos-
 fere miru, čeprav se je mir podpisal pred šestimi leti.
 Nad Evropo visi strah, da se bo, če tudi ne danes ali
 jutri, pa v doglednem času razvnela nova vojna, ako se
 nam ne posreči, da spremenimo nazore. Ako ne more-
 mo ustvariti atmosfere zaupanja in varnosti, gre Ev-
 ropa novi katastrofi nasproti.«

Na svetu ni atmosfere miru. Nedavno so tibetanski
 duhovniki — lame imenovani — potovali po Evropi.
 Slišali so povsod, kako se zatiruje miroljubnost, pa so
 odkimali z glavami. Pokazali so na oboroženost, s ka-
 tero so poedine države opremile kopno, zrak in morje.
 Pokazali pa so tudi na ono hujšo oboroženost, ki je v
 duši evropskega človeštva. Izjavili so: »Dokler ne izgine
 oboroženo stanje iz duhov, ni upati trajnega miru.«

Kako daleč je Evropa in vobče človeštvo od čiste
 atmosfere miru, dokazuje dejstvo, da se premnogi ljud-
 je v poedinih državah trudijo, kako bi iznašli najboljše,
 najsigurnejše in najobsežnejše delujoče morilno sred-
 stvo za slučaj vojne. Ne gre za kanone in slično orožje,
 gre za bacile in pline, s katerimi bi se naj zastrupili ali
 zadušili ne samo vojaki, marveč prebivalci mest in ce-
 lih pokrajin. To je morilnost, s katero se ni odlikoval
 niti Džingiskan s svojimi četami. —

Nad Evropo in nad svetom ne bo zavladala čista
 atmosfera miru, dokler ne bodo v javnem življenju in
 v razmerju med poedinimi državami in narodi zavlada-
 la načela Onega, ki vsemu svetu, vsem ljudem in
 vsemu narodom sporoča svoj najlepši pozdrav: »Mir
 vam bodi!« To so načela pravice in ljubezni.

In v naši državi, ali tukaj vlada atmosfera miru?

Na čelu države stoji vlada, ki je izvedla nasilne vo-
 litve in ki tudi po volitvah nadaljuje nasilne akte, ka-
 teri so v protinosti z ustavo in z zakoni. Kjer pa je na-
 silnost, tam ni reda in tam ni mira.

Proti tej vladi in njo podpirajočim strankam se je
 ustvaril blok sporazuma kot nosilec in branitelj ideje
 miru med bratskimi narodi, ki tvorijo našo državo. Nje-
 govo geslo je: pomirjenje med Srbi, Hrvati in Slovenci.
 Nastopilo bo to pomirjenje, ko bo vsakemu dano svoje,
 ko bo torej popolnoma oživotvorjeno načelo pravice in
 enakopravnosti.

Zeleti je, in to v smislu države, njene konsolidacije
 in njenega napredka, da bi se v naši državi naselila ona
 atmosfera miru, ki jo hočejo upeljati zastopniki hrva-
 skega in slovenskega naroda, združeni z onimi zastop-
 niki srbskega naroda, ki so sprejeli v svoj akcijski pro-
 gram načelo sporazuma.

Ali bo to načelo kmalu zmagalo? Okoli Velike no-
 či se bo, kakor se poroča iz Beograda, rekonstruirala

vlada. V katerem pravcu se bo to zgodilo, se sedaj še
 ne more reči. Ako bo ostala ista koalicijska na krmilu
 države, ki je tako zastupila duševno atmosfero med
 bratskimi narodi v državi, ne bo prišlo do pomirjenja,
 marveč do poostitve medsebojnih odnosov. In kdo
 bo od tega imel največjo škodo? Stari Rimljani so imeli
 pregovor: »Concordia parvae res crescunt, discordia
 maximae dilabuntur« (v slogi je rast temu, kar je malo,
 v neslogi pa je razpad največjemu). Zato pa je najpri-
 pravnejša želja, ki je moremo za Veliko noč sporočiti
 kot voščilo naši javnosti: »Mir!« V atmosferi miru je
 bodočnost, splošni in napredek naše države.

Politične vesti.

O združitvi frankovcev z radikali. Hrvatsko časopisje
 razkriva, od kedar izvira nakana združitve frankovcev z ra-
 dikali. Nosilec liste radikalne stranke za virovitičko župa-
 nijo dr. Memčilo Ivković trdi z vso sigurnostjo, da je za
 njegovo listo pri zadnjih volitvah glasovalo 2000 frankov-
 cev. Ta dr. Ivković se mudi sedaj v Zagrebu in vodi raz-
 govore s frankovci. Dr. Ivković je mnenja: ako se spoji-
 ta radikalna stranka in frankovci, potem bodo radikali pri
 prihodnjih volitvah v Slavoniji si sigurno priborili par man-
 datov in tako dokazali, da se njihova stranka znatno širi
 med najbolj trdnimi Hrvati. Treba tudi pomisliti, da je ve-
 liko frankovcev krenilo v vrste HRSS in to le radi tega,
 ker ti ljudje pred štirimi leti niso vedeli kam. Vsi ti franko-
 radičevci bodo šli med radikale. Hrvatsko časopisje nade-
 lje trdi, da so pogajanja med radikali in frankovci že v to-
 liko uspeha, da bo v teku dveh mesecev dospel v Zagreb
 sam Nikola Pašić, kjer bi sodeloval na zborovanju, kate-
 rega bi naj skupno priredili radikali in frankovci. Na tej
 zagrebski skupni skupščini bi se sestavil ter odobril taktič-
 ni program, a radikalna stranka bi revizirala svoj program
 na glavnem kongresu, ki je predviden za mesec avgust in
 nato bi prešli frankovci med radikale in se z njimi popo-
 noma združili. Po spojitvi s frankovci bi razširila radikalna
 stranka svoj delokrog po celi Hrvatski. Z razširjenjem delo-
 kroga radikalov po Hrvatski bi prišlo samo po sebi v ospre-
 dje vprašanje: revizija ustave! Na ta način bi postala radi-
 kalna stranka nositeljica ideje za revizijo ustave, ki je bila
 doslej med uglednimi radikali potisnjena v kot. Da bi se pa
 ideja združitve frankovcev z radikali pripravila v javnosti,
 bi prenehalo sedanje frankovsko glasilo »Hrvatsko Pravo«
 in kot skupni radikalno-frankovski list bi začela v Zagrebu
 izhajati v latinici tiskana »Samouprava.« Združitev frankov-
 cev z radikali se bojijo najbolj Pribičevići policajdemo-
 kraje. Pribičević-Zerjavova glasila neprestano demantirajo
 vesti o pogajanjih med radikali in frankovci. Protivniki fu-
 zije med obema strankama so tudi dosedajni zagrebski ra-
 dikali in to radi tega, ker se pogaja radikalna stranka s
 frankovci preko zagrebskih radikalov. Zagrebski radikali bi
 pristali kvečjemu na to, da vstopijo pojedini frankovci v
 radikalno stranko, nikakor pa ne na to, da se združijo fran-
 kovci z radikali kot posebna in celotna skupina. Velik bav-
 bav je združitve frankovcev z radikali za Radičevce, ki ti-
 ščijo zadnji čas z vsemi štirimi pod Pašičevo brado, kojo
 pa sedaj gladijo tudi frankovci. Vsekakor so pogajanja in
 pregovori med radikali in frankovci velik strah za Pribiče-
 viča in za one, ki bi radi po izbacitvi samostojnih demokra-
 tov iz vlade se vsedli s Pašičem in radikalijo na ministrske
 fotelje.

Radikali in frankovci. Po beograjskih in zagrebskih li-
 stih se mnogo piše o pogodbah in zvezah med radikali in
 med hrvatskimi frankovci. Vpričo tega, kar so frankovci
 doslej pomenili na Hrvatskem, bi se moralo reči: veliko
 hrupa za prazen nič, vpričo položaja po preokretu HRSS
 se pa da mnogo misliti in govoriti o frankovcih. Frankovci
 — stranka velehrvatskega šovinizma — se doslej poleg
 znanih agitacijskih parol Radičevcev niso mogli uveljaviti,
 sedaj je pa druga, ko so Radičevci svoja levičarska gesla
 odložili. Radikali, ki tako pazljivo zasledujejo vse, kar se
 pripravlja in razvija po Pavle Radičevih izjavah, so se takoj
 vprašali: kaj bi bilo, če bi frankovci prišli na površje in kaj
 bi se dalo storiti, da ta trs previsoko ne požene? — Odgo-
 vor in izhod so radikalom ponudili in dali sami frankovci.
 Nekateri frankovski politiki, brez posla in brez profitov, so
 se že prej ponujali radikalom in radikali so jih sedaj tudi
 sprejeli, ali pa so se vsaj spustili z njimi v razgovore. Za-
 kaj? — Najprej zato, da imajo v svojih rokah nekaj prva-
 kov in da lahko z njimi razderejo ali pa kompromitirajo
 stranko, če bi skušala nastopiti Radičevo politično dedšči-
 no. Radikali so si iz frankovstva že izbrali nekaj vzorcev,
 da lahko pozneje rečejo: Kaj pa hočete, ko ste poprej pri
 nas moledovali in se pogajali. Iz radičevskih krogov se
 strelja na frankovce z velikim topom, češ, da so izdajalci,
 ko gredo v radikalni tabor. To se silno pretirava, da fran-
 kovci ne bi postali resni tekmeči, radikalom je pa vse sku-
 paj kakor nalašč. Par frankovcev imajo za vsak slučaj že
 itak v rokah, druge se jim pa od hrvatske strani priganja
 in tako tudi frankovci nimajo izgleda na posebne uspehe
 med hrvatskim ljudstvom.

O političnem položaju za najbližjo bodočnost razpravlja
 zagrebski »Obzorje« in pravi med drugim: Ako bi name-
 ravali radikali nadaljevati politiko nacionalnega bloka, te-
 daj bi že bil Pašić davno izvedel rekonstrukcijo vlade in
 Pribičević bi že znal, pri čem da je. Govor Pavla Radiča je
 prekrizal vse račune samostojnih demokratov. Na drugi
 strani pa treba tudi pomisliti, da dokler je vodstvo Hrvatske
 seljačke stranke v zaporu, ni misliti na to, da bi stopila
 HSS v vlado. Dokler je vodstvo HSS pod ključem, je mož-
 na in uvidljiva po izbacitvi Pribičevića iz vlade samo ta-
 le kombinacija: radikali in zajedničarji na vladi, a HSS osigu-
 ra tej vladi lojalno podporo, a nikakor pa ne more HSS
 prevzeti odgovornost za vlado, katere obtožuje HSS.

Spalajkovičovo slovo. Ko so znanemu Spalajkoviču iz-
 podletele vse nakane in intrige, da bi izpodrinil svojega
 partijskega tovariša dr. Ninčiča ter postal zunanji minister,
 se je odpravil nazaj v Paris kot diplomat, poprej je pa ob-
 javil v beograjskem »Vremenu« svojo zelo dolgo, pa zelo
 prazno poslovlino besedo. Ob tej priliki je seveda zopet iz-
 šel svojo staro in zagrizeno mržnjo proti Rusiji, kjer je živel
 nekdanji kot diplomat in je tik pred revolucijo počenjal tudi
 stvari, ki so nevredne diplomata, še bolj pa slovanskega
 gosta v slovanski državi. Ko je Spalajkoviča sovraštvo do
 Rusije tako daleč zapeljalo, da je na seji Lige narodov
 pred leti edini vstali proti akciji v odpuščanje lakoti in bo-
 leznih, ki je tedaj udarila Rusijo, je razumljivo, da je hotel
 domov kot »ruski ekspert« pri obtožbah voditeljev HRSS
 in da tudi v svoji odhodnici daje duška svojemu sovraštvu.

— Posebno poglavje posveča boljševikom in Radičevcem
 ter konča takole: Ko Leninu, Trockemu in Zinovjevu ni
 bilo žal ruskega seljaka, imejte vi, gospodje Radičevci,
 usmiljenje do hrvatskega seljaka! — V drugem poglavju
 pa hvali Pavle Radiča in dr. Šuperino ter odklanja dr.
 Trumbića, češ, škoda, da se Pavle Radič ni našel na Krfu
 mesto dr. Trumbića. — Posebno krilata je Spalajkovičeva
 trditev, da »razumne države in narodi puščajo na stran vsa
 notranja in socijalna vprašanja ter posvečajo vso pozor-
 nost zunanje-političnim dogodbom.« — To je prav nerodno
 priporočilo radikalne politike, ki vedno slika vraga na ste-
 no — najrazličnejše sovražnike, da bi ljudstvo ustrašila ter
 popolnoma podvrгла svoji stranki.

O koncentraciji in sporazumu.

O koncentraciji, to je o zvezi novih političnih in
 parlamentarnih skupin na vladi se že dalje časa raz-
 mišlja in piše po vseh listih. »Pred koncentracijo«,
 »Koncentracija na vidiku« itd. pišejo zlasti hrvatski li-
 sti, dočim radikali o možnosti koncentracije le razmo-
 trivajo in samostojni demokrati kratkomočno trdijo:
 »Koncentracije ne bo« ter spregledajo in zamolčijo raz-
 na znamenja, ki kažejo, da bo koncentracija vendarle
 prej ali slej in da se Pribičevićeve skupine ne bo dosti
 prisolilo in vprašalo, če ji je to po volji.

Hrvatska glasila.

Zagrebski dnevnik »Hrvat«, ki je poprej ob sestavi
 vsake PP. vlade štel na uvodni strani nad političnimi
 vestmi »dneve absolutizma«, je s tem prenehal. Mesto
 sto-toliki in toliki dan absolutizma ima sedaj velik na-
 slov »Koncentracijska vlada na vidiku« — enkrat s
 vprašanjem, drugič pa s klicajem —, v posebni izdaji
 za kmete pa »ali povratek v barbarstvo, ali pa pošten
 sporazum«. Prenehal je tudi z nevoljo in jezo na »Ju-
 tarnji list«, ki že cele mesece po neki »naročiti (posebni)
 strani« predlaga in priporoča čim ožje stike Radičevcev
 z radikali.

Zadnjič se je »naročita stran« »Jutarnjega lista«
 razpisala, da ima posebne informacije, po katerih »se-
 daj ni več dvoma, da stojimo pred novo orientacijo vse-
 ga našega strankarskega življenja, ki se bo razvijalo
 pod vplivom koalicije med radikali in radičevci. Ta ko-
 alicija danes še ni dejstvo, je pa neizogibna, čeprav in-
 trigirajo proti njej manjše stranke in razne skupine«. Med
 nasprotnike radikalno-radičevske koalicije pri-
 števa »naročita strana«, pred vsem Velizarja Jankoviča,
 ki deluje tudi na najvišjih mestih na to, da ostane do-
 sedanja politika nespremenjena, ker se boji likvidacije
 neštetih korupcijskih afer, v katere je zapleten. Drugi
 nasprotnik je Svetozar Pribičević, ki se bje na žive in
 mrtve za eksistenco svoje male politične skupine, ki
 mora izginiti, kakor hitro pride do srbsko-hrvatske ko-
 alicije. Tretji nasprotnik je dr. Zerjav. O tem pravi
 »naročita strana«: »Gospod Zerjav se tuče ne samo za
 svojo politično ekzistencijo, več ga tu goni i strah, što
 če da bude od njegovih poslovnih prijatelja, ako mora
 sa vlade, a uz to ga muči i briga, što Slovenci, po no-
 vom redu stvari, gube na vrijednosti u parlamentarnoj
 konstelaciji. On ima dakle najviše da izgubi i zato s
 najvećom energijom i s najpakošnjom mržnjom radi
 protiv nove situacije.« Vse to pa gospodom ne bo nič
 pomagalo, ker ne bodo mogli odvrniti radikalne stran-
 ke s pota, ki ga ji je začrtal sam Pašić. Pašić vztrajno

naglašja potrebo srbsko-hrvatskega sporazuma in njegov pomen za evropsko politiko. Podpirajo ga na eni strani gg. Trifković, Uzunović in Srškić, na drugi strani pa Laza Marković in Janjić, dočim Ljuba Jovanović sporazum že od nekdaj zagovarja. Radikali bodo kot stara, politično zelo izvežbana in preizkušena stranka pravilno ocenili evolucijo HSS. Njihov pot jih vodi k sporazumu s Hrvati. Sporazum mogoče ne bo takoj gotov, verjetno pa je, da bo namesto današnje vlade že koncem aprila ali pa maja stopila definitivno nova koalicijska vlada radikalov in radičevcev.

Kar se tiče Pribečevića in Žerjava je »naročita strana« gotovo zadela, dobro je pogodila tudi radikala Velizarja Jankovića, čudno je pa, da je med radikale, ki delajo za sporazum, uvrstila tudi bivše ministre Lazo Markovića, Janjića in Srškića, ki so bili lani skupaj z Velizarjem Jankovićem obdolženi korupcije in so tudi vsi hrvatski listi razglašali, da so ravno obtoženi korupcionisti največ delali proti sporazumu in proti poštenj Davidovičevi vladi. Glede gospoda Srškića bi pa v Zagrebu lahko še mnogo slišali iz Bosne, kjer igra radikal Srškić približno isto vlogo kot Pribečević na Hrvatskem.

»Obzor« najstarejši in najodličnejši zagrebski dnevnik, ki tudi že dolgo priporoča sporazum Hrvatov z večino Srbov, pa ni optimističen in pozabljen in ko vedno povdarja, da se mora tudi od srbske, v danem slučaju od radikalne strani prispevati k sporazumu nekaj gotovega in iskrenega, tudi ne pozabi opozarjati na nasilne krivice, ki se godijo po hrvatskih vaseh. Ta list je že večkrat in to tudi v zadnjem času opozoril na nezdržno nesoglasje zblizanja in sporazuma v Beogradu in batin po hrvatskih vaseh, kjer samostojni demokraciji kar nalašč in iz hujšajočih namenov stopnjujejo nasilje, katero radikali tipijo, odkar so Hrvatsko posebej in prečanske kraje sploh dali kolikor toliko samostojnim demokratom v zakup. V »Obzoru« se končno tudi ne najde, da bi med radikali delali za sporazum Laza Marković, Janjić, Srškić in Uzunović, ki je nedavno v skupščini enako samostojnim demokratom grdo napadal opozicijonca in posebej še Hrvate.

Radikalni prvaki in listi.

Ne samo iz tega, kar so razni radikalni prvaki delali doslej, ampak tudi iz tega, kar pišejo po svojih listih, se da sklepati, da radikali tudi sedaj zasledujejo v prvi vrsti samo svoje strankarske namene.

Enotno hrvatsko narodno zastopstvo ali z drugimi besedami velika hrvatska stranka, ki združuje in predstavlja vse Hrvate, je radikalom silno v spodlito in zapreko, pokret HRSS pa nosi, kakor vsaka nagla sprememba vse kali razkroja in razdora. Radikali sedaj čakajo, da se te kali izcimijo in kolikor mogoče učinkujejo. Če se stranka, pa naj si bo katerakoli, odreče svojih idej, je jasno, da se njene pristaše, odnosno volilce takoj razdelijo na tri skupine: na ogorčene in razočarane ideologe, na pristaše, ki se pokorijo vsakemu sklepu, — in končno še na one, ki so doslej tekli za stranko, ker je imela pestro množino idej in gesel, da je lahko vsak nekaj našel in izbral. Ob tej razdelitvi je enotnosti konec in nasprotnik ima veliko korist že če pusti, da gre vse svoje pot, še večjo pa, če spretno poseže vmes.

Radikali iščejo vedno večje in največje koristi in za to skušajo izvesti sedaj mojstersko delo svoje politike. Pašić se je po poročilih raznih listov takole izjavil: »U situaciji samo je ovako stanje kakovo jest, a ono, koje treba da bude, idemo da vidimo, kako će da bude — — —«. Te besede prenehajo biti zagonetne, če si človek predoči dosedanja dela radikalne politike, ki

Za spomlad!

KLOBUKE

modno perilo, samoveznice itd.

Fr. Mastek. Glavni trg 16

je čisto orientalska. Situacija je radikalom ravno prav, naj gre vse svoje pot, radikali bodo vse pazno motrili ter stvar po možnosti izkoriščali. — Če radičevce vzamemo v vlado, jim ne bodo dali drugega kot velik del sokrivde na protijudski politiki sploh in posebej še na slabem stanju in na nezadovoljstvu na Hrvatskem, če jih pa v vlado ne sprejmemo, bodo pa skušali drugače od njih kaj doseči, kar drugi deli opozicije iz načelnega stališča nočejo dati in ne morejo odobravati. V obeh slučajih bi pa radičevci pri prihodnjih volitvah težko prišli do mandatov. S čim naj agitirajo in upravičijo svoj preokret od skrajne levice na skrajno desnico? — Tako približno bi se dali označiti radikalni nameni in to se krije tudi z besedami Pašića, ki je nedvomljivo jasno govoril v dobi Davidovičeve vlade na shodu v Bjelini, ko je napovedal nadaljevanje svoje politike za vsako ceno.

Iz tega sledi:

Za preokret v hrvatski politiki ima Pašić najmanj zaslug, položaj, ki je nastal, bi pa rad izkoristil brez pomisleka na to, da bi spor zopet izbruhnil pozneje enkrat v vsej svoji teži. Te dni, ko Pašić še vedno misli na čimvečje koristi za svojo stranko ter se brani podati redno in običajno ostavko, so zapisale »Novosti« v Beogradu naslednjo, popolnoma pravilno sodbo: Pred vsem in najbolj potrebno je delati, da se sporazum ustvari z vsemi mogočimi jamstvi in da se ne dopušča Pašiću po njegovih interesih in po njegovih ambicijah izsiljevati Hrvate. Tako se je pojavila objektivna potreba za koncentracijo, katero želi tudi drugi ustavni faktor. Vsem je jasno, da bo sporazum končen samo tedaj, ako bodo na njem sodelovali ljudje in stranke, katerih politiki se ima pripisati največ zaslug za novi položaj, ki je ustvaril pogoje, da se lahko pristopi k reševanju srbsko-hrvatskega spora.

Po svetu.

Pflanzer-Baltin umrl. V sredo je umrl na Dunaju feldmaršal Pflanzer-Baltin. Rojen je bil leta 1855 v Pečuhu (Fünfkirchen) in je bil ob izbruhu svetovne vojne imenovan za generala kavalerije. Na ruski fronti je poveljeval vojaške enote, ki so se pozneje združile kot 7. armada v Bukovini. Pokojni je bil poln ambicije in je zelo vratolomno a malo uspešno operiral s trupami, da se je prijel njegovega imena Pflanzer-Baltin dostavek »bald her, bald hin.« — Zadnje leto vojne je poveljeval v Albaniji.

Volilni boj v Nemčiji. Čim bolj se približujejo v Nemčiji predsedniške volitve, tem živahnejši postajajo napor posameznih skupin, da si zasigurajo zmago. Dočim je med nemškimi konservativci še do nedavno vladalo veselje radi razcepljenosti republikanskih strank in radi enotnosti v

lastnih vrstah, se je sedaj zgodilo baš nasprotno. Socialisti, katoliški centum in demokrati so se zjediniли ter je njihov skupni kandidat dr. Marx, desničarji so se pa pričeli cepiti in iščejo sedaj poleg dr. Jarresa še druge kandidate, ki bi jim s svojo popularnostjo pripomogli do zmage. Dr. Jarresa so zaenkrat stavili v rezervo ter bi ga porabili le v najnujnejši sili in obrnili so se na starega maršala Hindenburga, dasiravno se je temu protivil dr. Stresemann, vodja ljudske stranke, ki popolnoma pravilno razume nevarnost, kateri bi se izpostavila Nemčija, če bi prevzel njeno krmilo v svetovni vojni premagani maršal. Hindenburga pa vedno bolj energično zahtevajo tisti fantasi, ki še sanjajo o revanši s Francijo in v najmanj 150.000 pismih in telegramih zahtevajo, da kandidira. Ker se je za kandidaturu maršala Hindenburga izrekla tudi bavarska ljudska stranka, mu je desničarski blok ponudil kandidaturu oficijelno in Hindenburg jo je sprejel. Tako sta se v Nemčiji še ostreje opredelila dva tabora — na eni strani republika, na drugi strani povratek monarhije. Kajti Hindenburg je odkrit monarhist in je baje pred sprejetjem predsedniške kandidature vprašal pregnanega cesarja Viljema za njegovo mišljenje. Brez dvoma bi kot predsednik države z vsemi močmi delal na restavraciji Hohenzollerncev. Vendar pa je zelo dvomljivo, če se bo desničarjem načrt s Hindenburgom posrečil. Dasi uživa sivolasi maršal v Nemčiji veliko popularnost in to v prvi vrsti radi tega, ker se ni po preobratu nalik Ludendorffu zapletel v razne politične avanture, je nemško ljudstvo danes že tako politično izobraženo, da uvidi, da bi bil Hindenburg za Nemčijo poguba. Če bi po Ebertu zavzel vodstvo države Hindenburg, potem se razblini v Londonu in drugod zadnje iluzije onih, ki danes še verujejo v nemški pacifizem in to bi bilo za nemški narod usodno. S kandidaturu Hindenburga so pa desničarji samo olajšali znago dr. Marxa, ker se bo desničarski blok sigurno razcepil in ne bo nikoli več tako enoten, kot je bil pod vodstvom dr. Jarresa.

Negotov položaj francoske vlade. Herriot je doživel dne 8. t. m. v senatu težek poraz. Pri glasovanju za proračun ministrstva za javno delo je zahteval Herriot zaupnico. Glasovanje je izpadlo: 142 proti 140, tako da je dobila vlada le 2 glasova večine. Pozneje sta dva senatorja svoja glasova preklcala. Herriot je nato sklical sejo ministrskega sveta, ki je potekla zelo burno. Nekateri ministri so bili za demisijo, druga pa za to, da se počaka rezultat glasovanja v parlamentu, ker vsled poraza v senatu še ni formalnega vzroka za demisijo. Formalno je namreč veljaven le uradni rezultat glasovanja, ki izkazuje 2 glasova večine. Če sta pozneje dva glasovalca svoje glasove preklcala, se ne izpremeni uradni izid. Ker pa interes Francije zahteva, da vlada izvede svoj finančni program, bo vstrajala na svojem mestu, dokler ji parlament zaupa.

Končni rezultat volitev v Belgiji. Po službenem poročilu belgijske vlade je rezultat zadnjih volitev sledeč: Katoličani 78, socijalisti 77, liberalci 24, komunisti 5 in 1 nadstrankarski. Socijalisti so dobili skupno 800.000 glasov. Za 100.000 več, nego pri prejšnjih volitvah. Katoličani so napredovali za 16.000 glasov, liberalci pa nazadovale za 7000. Komunisti, ki so to pot prvič nastopili v volilni borbi, so dobili 10.000 glasov. Ker ni nobena stranka dosegla absolutne večine, se bode zopet morala tvoriti slična vladna koalicija, kot je bila do sedaj na krmilu. Jeziček tvorijo liberalci, ki se lahko združijo v koalicijo ali s socijalisti, ali pa, kot do sedaj, s katoliško stranko.

Širite „Našo Stražo“!

Matko Krevh:

Vstajenje.

Pri sosedu je umrla šestletna Ivica, ki bi začela hoditi v šolo na jesen. Otroci smo jo šli škropiti. Mama, objokana in žalostna, je odgrnila beli pajčolan ter nam pokazala mrtvo Ivico. Spavala je mirno, nepremično, niti dihala ni, čemur smo se čudili, ker še pač Ivica nismo videli mrtve. Njen mrtvaškobladi obraz se nam je vsem vtisnil globoko v spomin.

Zgodilo se je, da smo se, vračajoč se iz šole, nana doma ustavili, kakor bi nas prešinila ena in ista misel. Pa je rekel ta ali oni: »Kakšna je nekli sedaj Ivica?«

Kdo bi vedel! Mi smo si jo predstavljali takšno, kakorš no smo jo videli na mrtvaškem odru.

Botrov Jakčec, tisti, ki ga je zmajal zeblo, je rekel: »Po zimi ne bi rad umrl, ker bi me zeblo v jami.«

»Kaj bi te zeblo«, odvrnil je možato Gozdnikov Vinko, »saj boš mrtev!«

Moj brat, sladkosnede Fortunat, ne bi rad umrl v jeseni, ko sadje zori.

Meni pa se je zdelo škoda vigradi, ko rožice cvetijo in ptičke žvrgolijo. In še sedaj sem trdno prepričan, da je smrt v spomladaj najtežja. Lep je svet poleti, v jeseni in po zimi — bil bi še veliko lepši, če bi ne bilo hudobnih ljudi — a najlepši je v spomladaj, ko se zbudi narava, da vstane k novemu življenju.

Spomladanskega dne je bilo, ko sem se vračal iz Rožnega dola domov. Pot je peljala mimo Gorenčeve prijazne hiše. Že ko sem se odpravljaj od doma, sem sklenil zglasiti se pri Gorenčevih. In kako se ne bi, ko pa so imeli bolnika Mirka, ljubljenca vseh, najdražjega seve mamici. Mirko kodrolašček je bil moj najpridnejši učenec. Radi smo ga imeli vsi, ki smo ga poznali. Občudovali smo njegov resni obrazek, njegov majhni, a ljubki nosek in njegove pametne oči. In lepe kodre je nosil naš Mirko, pa še kako lepe, a ne iz prevzetnosti, temveč ker so se mami smili, da bi jih stric Blaže odstrigel.

In ta Mirko je zbolel, nevarno zbolel. Bilo je tisto zimo, ko je solnce božje premišljevalo, ali naj kar sredi Božiča privabi zvončke in marjetice in vijolice iz zemlje. Lepa in topla je bila zima, ljudje pa so bolehal. Je res nekaj čudnega, da so ljudje v najhujšem mrazu bolj zdravi nego v taki spomladansko topli zimi. In še bolj čudno je, da zbolijo ob takem vremenu najbolj zdravi ljudje.

Mirko je bil zdrav kot zajček v gozdu, a je zbolel na žalost staršem, bratu in meni. Kakor težka mora je ležala nad vsemi skrb, kaj bo z Mirkom.

Oče je taval okrog hrama; za nobeno delo mu ni bilo, nobena jed mu ni dišala. Brat Tonček se je mudil v hlevu pri konjičku-rjavčku, ki ga je Mirko tako rad jahal. Zdaj pazdaj se je priplazil po prstih v sobo, ustavil se tik Mirkove postelje ter gledal v izmučeni obraz bratov. O, kako se mu je smilil bratec, kako rad bi mu bil pomagal, pa ni vedel s čim.

In mamica! Umrla bi za svojega ljubljenca, svojo srčno kri bi darovala, samo da bi mu rešila življenje. Od bedenja in od solz so se ji naredili temni kolobarji krog oči. Edino upanje ji je bila podoba Srca Jezusovega na steni. Tja je obračala pogosto svoje oči ter vzdihovala in molila za bolnega sinčka. Ni pa močnejše molitve od materine, zato se je Mirkova bolezen obrnila na bolje. Tistega dne, ko sem se vračal iz Rožnega dola, je preteklo že teden dni od takrat, ko je bila za Mirka nevarnost največja.

Vstopil sem ter pozdravil. Odzdravila sta mi mama in Mirko. Mama je sedela za mizo ter šivala. Vsa blažena se je ozirala na Mirka, ki je ležal v beli postelji. Ko me je zagledal, se je nasmehnil ter privzdignil drobno ročico v pozdrav. Mama mi je odkazala sedež poleg postelje.

»Mirko, kako ti gre?«

»Dobro, samo vstal bi že rad ter šel na trato.«

»Preslab si še, Mirko«, pripomnila je mati.

»O le pogledite me, kako sem že čvrst!«

Pa se mu je na obrazu in na glasu poznalo, da je še zelo slab; težka bolezen ga je hudo zdelala.

»Potpeti boš še mal dva, tri tedne.«

»Joj, tako dolgo ne vzdržim v sobi.«

»Pa zakaj tako hrepeniš po trati?« vprašal sem Mirka.

»O ne samo po trati, po ptičkih in rožicah in solncu tudi. Mama so rekli, da se je vigrad že začela.«

»Res je, toda po globelih in jarkih je še polno snega. Mrzel veter piše, zato noče skopneti. Mirko, za tebe je še zunaj premrzlo. Utegnil bi se prehladiti in potem bi bilo zopet joj za te in za vse.«

»Ali me boste kaj obiskali, gospod?«

»Seveda, saj sem te v tvoji bolezni večkrat, pa me nisi poznal.«

Pogledal me je začudeno.

»To ni mogoče.«

»Nikogar nisi poznal, tako si bil zmešan«, odvrnila je mati.

»Kajpada bolan, toda Bog je pomagal in ozdravel si.«

»Kaj ne, mama, da mi je Bog zato pomagal, ker nosim svetinjico?«

»Ravno zaradi tega.«

Izpod srajčice je potegnil vrstico, na kateri je visela drobna svetinjica.

»Gospod, to-le svetinjico ste mi dali za god. Vedno jo imam pri sebi in je nikomur ne dam.«

»Bog varuj, da bi jo dal, ker ti je rešila življenje.«

In sedaj je storil Mirko, česar ne pozabim nikoli več. Pritisnil je svetinjo na usta ter zaprl oči: v trpljenju preizkušena duša nedolžnega otroka se je zahvaljevala božjemu Srcu za zdravlje.

Materi in meni so se porosile oči spricho te iskrene in čiste molitve. Prepričana sva bila oba, da, ako bi Bog poklical v tem trenutku Mirkovo dušo k sebi, bi ona splavala naravnost na Srce božje.

Pogledal sem Mirko po glavi; rad bi ga bil pohvalil, pa beseda ni šla iz grla.

»Gospod, kdaj bo Velika noč?«

»Čez tri tedne.«

»Kaj ne, mama, da pojdem k vstajenju, saj bom do takrat že zdrav?«

Važno za rimske romarje.

Vsem, ki so se oglašili za romanje v Rim, se sporoča sledeče: 1. Ministrstvo železnic je dovolilo na drž. železnicah za vse romarje od postaje, kjer vstopijo do Rakeka polovično vožnjo. 2. Romarji, ki potujejo v Rim in nazaj skupno, ne potrebujejo potnega lista. Tisti romarji pa, ki hočejo nazaj iz Rima potovati ločeno sami za se, pa morajo imeti posebno izkaznico s fotografijo, ki jim jo izda pripravljalni odbor. Kdor se torej v Rimu loči od romarjev in potuje sam domov, naj pošlje odboru vsaj do 20. aprila svojo fotografijo. Opozarjamo pa tudi na to, da imajo tisti romarji, ki se v Rimu ločijo od drugih, pri vožnji po italijanskih železnicah v Rim in nazaj samo 30% popusta, med tem ko imajo drugi 50%. 3. Kdor bi hotel iti v Neapol, bo za ta izlet lahko porabil en dan iz Rima in se bo lahko zopet vrnil nazaj v Rim ter se pridružil drugim romarjem in se z njimi vrnil domov. Vožnja iz Rima v Neapol in nazaj stane danes v tretjem razredu 73 lir, t. j. 190 dinarjev. Vsi stroški za obisk Neapola bodo znašali po našem mnenju okroglo 400 D. Te stroške plača vsak romar sam. Vsak si lahko še v Rimu premisli, ali gre v Neapol ali ne. 4. Za skupni potni list potrebujemo od vsakega romarja te-le podatke: Ime romarja, ime njegovega očeta, rojstni dan in leto ter bivališče romarja, kakor tudi lastnoročni njegov podpis. Da dobimo te podatke skupaj, smo poslali veleč. gosp. župnikom posebne tiskovine, na katere nam bodo vpisali goraj zahtevane podatke. Prosimo torej vse romarje, da gredo takoj k g. župniku in tam dajo potrebna pojasnila in se podpišejo na omenjeni tiskovini. To je nujno. Mi moramo dotične tiskovine zopet imeti v rokah najpozneje do 20. aprila. 5. Romarje tudi opozarjamo, da se bodo baje italijanske železnice s 15. aprilom podražile. Za koliko, ne vemo. Upamo pa, da zaradi tega nobenemu romarju ne bo treba še doplačevati k tisti svoti, ki jo je poslal. 6. Romarji bodo v Italiji rabili tudi italijanski denar. Plačati si bodo morali hrano med potjo od Postojne do Rima in na povratku iz Rima v domovino. Istotako bodo rabili italijanski denar, če si kupijo kake spominke, mogoče bodo imeli tudi kake izdatke za tramvaj in drugo. Ako bodo romarji skromni, jim bode za vse to do 100 do 150 lir zadostovalo. Romarjem svetujemo, da si torej potrebni italijanski denar že zdaj oskrbijo, kjer le morejo. Pripravljalni odbor je tudi pripravljen, romarjem oskrbeti italijanski denar, in jim ga izročiti na železnici. Ako kateri romar želi, da mu odbor oskrbi laški denar, naj pošlje toliko našega denarja, za koliko želi imeti laškega, na naslov: dr. Anton Jerovšek, ravnatelj Cirilove tiskarne v Mariboru. Pripomnimo, da stane danes ena laška lira s stroški zamenjave okroglo 2.6 D, mogoče tudi nekoliko več, ker se to vsak dan izpreminja in lahko tudi naglo in zelo visoko poskoči. Ako bi romarji še le na Laškem menjavali denar, se lahko zgodi, da bodo za eno liro dali po 3 D in še več in da bodo občutno ogoljufani. 7. Do konca tega meseca dobi vsak romar pripisano knjižico, ki bo vsebovala potrebna navodila za romarje ter popis rimskih svetišč. 8. Vseh slovenskih romarjev je priglasihih 595, od teh iz ljubljanske škofije 355, iz mariborske pa 240. 8. Glede obleke veljajo za romarje sledeči predpisi: Duhovniki morajo imeti seboj talar, ker drugače ne morejo maševati. Drugi romarji naj imajo obleko bolj temne barve; ženska obleka mora biti dostojna, da v resnici pokriva život.

Z romarskim pozdravom!

Dr. Anton Jerovšek,
ravnatelj Cirilove tiskarne.

»Zahvalit se pojdeva za zdravje.«
»In pri božjem grobu bom molil.« Mirku so žarele oči otroškega veselja.
»Pisanko dobiš od botre.«
»Joj, to bo veselo! Komaj bom pričakal Velike noči.«
»Dvojno vstajenje boš obhajal.«
»Dvojno?«
Bil je še premlad, da bi me popolnoma razumel, toda iz njegovih oči je odsevalo hrepenenje po zdravju in po velikonočnem vstajenju.

Prišla je Velika sobota, dan, ki se ga vse veseli. Če bi me kdo vprašal, kateri dan se mi zdi lepši: Velika noč ali Velika sobota — bi se odločil za slednjo. Mislim, da zato, ker se ta dan zapoje prvič aleluja.

Pri nas obhajamo vstajenje na krstnico. Pozuriti se moram, da pridem do vstajenja domov. S prijateljem Jožetom preromava namreč ta dan večji del župnije. Ne godi se nama slabo, še predobro, toda služba je služba in Joža je strog, dasiravno mi je nadvse drag prijatelj, kakor njegova brata Ivan in Matija, in še Ludvik povrh.

Vrnil sem se torej pod strogim nadzorstvom Jožetovim pravočasno domov. Bil sem od njega pchvaljen, da sem se vzorno obnašal. Verniki so se že zbirali k vstajenju. Stopil sem mimogrede v cerkev, da počastim Zveličarja v grobu. Komaj sem dobil toliko prostora, da sem lahko pokleknil, ker kapelica, v kateri je naš božji grob, je bila nepretrgano polna po največ mladih molilcev. Božji grob je cilj otroških sanj in hrepenelj.

Najmlajšim junakom oblečejo dobre mamice za ta dan prve hlačke. Kdo bi torej tajil, da Velika noč ni pomenljiva za otroke, posebno za one, ki se ob teh praznikih prvokrat postavijo z moško obleko!

Med pobožnimi mladimi molilci sem zapazil Gorenčevega Mirka. Klečal je poleg matere; roke je imel sklenjene na prsih, oči pa je upiral v prelepo, v zlat pajčolan zagrnjeno monštranco. O, to je bila iskrena in pobožna molitev! Deček se je zahvaljeval za zdravje in za milost, da je smel moliti pred božjim grobom. Le prehitro je moral v

V petek, 17. aprila t. l. zvečer ob pol osmih bo v dvorani
Zadružne gospodarske banke v Mariboru

koroški večer,

ki ga priredi kot svoj III. prosvetni večer Prosvetna
zveza v Mariboru.

Predava profesor dr. K. Capuder iz Ljubljane.

Krasne skioptične slike, koroške narodne pesmi, glasbene točke!

Dnevne novice.

Veseli Gospodovega vstajenja želita p. t. naročnikom
in čitateljem »Naše Straže« — uredništvo in upravništvo.

Pondeljkova številka »Naše Straže« odpade radi praznika.

Glasovanje dr. Pivka v finančnem odboru in v narodni skupščini. V finančnem odboru in v narodni skupščini je dr. Pivko mirno glasoval za nove davke, ni se spomnil na delavce, železničarje itd., bivše socialiste, kateri so mu pripomogli do mandata, ni se spomnil na vpokojence in uradnike, ki so poleg delavcev-socialistov glavni njegovi volilci, on je molčal in — glasoval. Pardon, ne sme se govoriti in pisati neresnice: i govoril je dr. Pivko v razpravi o dvanajstih in sicer o pridigah, o katerih mu poroča Spindler, o neki storiji o Pilatu (v prvem govoru je govoril o Herodežu) in sicer tako resnicoljubno, da mu je v odgovoru poslanec Smodej trikrat zabrusil v obraz, da laže. Delavci, uradniki, penzionisti itd. premislite, ali ste zato volili dr. Pivka, da razlaga po svoje pridige, katerih ni slišal ne on, ne njegovi »bogaboječji« Sokoli, ali pa zato, da deluje v smislu obljub, katere je dajal on in cela demokratska stranka ob času volitev. — Gospode, ki imajo glasovno besedo pri gledališču v Mariboru, ki so volili Pivka in zanj agitirali, pa opozarjamo nato, da je dr. Pivko glasoval za povišanje budžeta za 2 milijardi dinarjev, a se ni potrudil zato, da bi se podpora za gledališče v Mariboru zvišala. Ostala bo za celo leto 1925 sramotno nizka podpora, ostala bo i v novem proračunu, saj sta dr. Žerjav in Pivko molčala in glasovala za nove davke. Mogoče bo pa naš opomin, kakor zadnjič, spodbodel velikega župana, da gre intervenirat v Beograd za gledališče.

Kako dolgo bo Pivko poslanec? V tukajšnjih demokr. krogih se govori, da bo kmalu moral pustiti Pivko poslančevanje, ker dr. Lipold v smislu pogodbe hoče na vsak način v Beograd. Ponesrečeni govori Pivka in njegova »klobasarija« (izraz demokratov) v »Taboru« pod naslovom »Ozko obzorje«, ki priča o strašno plitvem političnem obzorju Pivka, ki zna per sokolskih govoranc na pamet, a o političnih, gospodarskih in socialnih vprašanjih nima niti pojma, so »stimungo« za Lipolda še povečali. Sicer ne bo nobena nesreča za slovenski narod, ako Pivko zapusti Beograd, ker se dosedaj ni nobeden slovenski poslanec tako blamiral kot Pivko. Zahteva po anketi, denunciranje predsednikov volišč, po večini demokratov, blatenje slovenskih županov, njegov lakajski nastop ni niti po godu tovarišem iz njegovega kluba — sam Žerjav mu daje v zbornici

stran, ker so že prihajali pevci, ministranti, svečarji in duhovniki. Trenutki, ko zapoje duhovnik alelujo in mu pevci odgovorijo, so nedvomno najlepši in največičastnejši. Nehote se ti porodijo misli, kako lepo bo šele v nebesih.

Vstajenje s procesijo se je pričelo. Mirko je imel premalo oči, da bi si vse ogledal. Zastave, bela dekleta, kroji, godba, Zveličar, ministranti z zvončki, duhovniki in v sredini zlata monštranca — za vse to je dvojje oči res premalo.

Mirko bi se bil rad z mamo udeležil procesije, pa bi ga bile ženske skoro pohodile, tako so se vsule za nebom. Nosilci neba so res velikokrat v nevarnosti, da jih pregoreče ženske pohodijo. Zdi se, da so se te gorečnosti naučile od onih svetopisemskih pobožnih žen, ki so na Velikonoč na vse zgodaj hiteli h grobu, da bi mazilile mrtvega Zveličarja. Zato našim ženskam ne smemo zameriti, če so ob takih prilikah nekoliko pregoreče.

Minilo je vstajenje, le v duši je še odmevala čudovita angeljska pesem: aleluja.

Mirko in mama sta me počakala.

»No, Mirko, kako je bilo?«

»Gospod, tako lepo, da vam tega ne morem povedati. Ali bo v nebesih tudi tako lepo?«

»Še veliko lepše.«

»Škoda, da nisem umrl!«

Z mamo sva ga pogledala začudeno. Ta skrivnostni deček! Komaj je vstal iz težke boleznik novemu življenju, pa si želi smrti. Prepričan sem bil, da se je Mirkova želja po smrti rodila v njegovi duši, ki je bila ravno zaradi svoje čistosti in nedolžnosti tako blizu Bogu.

»Mirko, božja volja je, da si odzdravel. Če boš priden, prideš v nebesa.«

»Ker ste mi rekli, da pridem v nebesa, vam dam pisanko.« Segel je v žep ter mi izročil rdečo pisanko. Morda se je težko ločil od nje, toda zagotovilo nebes mu je bilo več vredno, nego drobna pisanka.

Mami se je mudilo, zato sta se z Mirkom poslovila.

Dolgo sem gledal za nedolžnim dečkom ter mislil na besede Kristusove: Resnično, povem vam, ako ne postanete kakor otroci, ne pojdete v nebeško kraljestvo.

Bilo je to vstajenje najlepše v mojem življenju.

»opomine« — radikalni poslanci pa mu hudomušno ploskajo in iz njegovih nastopov norce brijejo. Pridige, storije o Herodu in Pilatu — ne vlečejo!

Hinavščina, ki prekaša vse meje. Delavci, obrtniki in vsi davkoplačevalci so dobili kot pisanko od Žerjava in Pivka zvišane davke; da pa potolažita one zapeljance, ki so njima pripomogli do mandata, razglasujeta potem, ko sta s svojim klubom omogočila sprejetje zakona, da je klub — po glasovanju protestiral proti povišanju invalidskega davka. Ali si morete misliti večje hinavščine, večje brezvestnosti napram volilecem? Kaj takega so zmožni samo brezverski liberalci, katerim ni nič sveto, kateri za svoje lastne interese mirno izdajo interese naroda. Samostalna demokratska stranka in njeni voditelji so zaslužili pri sekvstru Thurn-Taxis nad 300 milijonov, rešili so svoje banke in liste propada, ljudstvu pa naložili zato nova bremena. — Kljub temu bodo razni vladni organi še naprej agitirali za Žerjavovo stranko.

Dodatno k naši notici o nagradah za veroučitelje in pomočne učitelje dostavljamo, da je prijave do 18. aprila t. l. nasloviti naravnost na računovodstvo delegacije financ, odsek za ljubljansko in mariborsko oblast v Ljubljani.

V St. Ilju v Slov. gor. je v noči od 7. na 8. april umrla Trezika Polak, šivilja in posestnica v Štrihovcu. Rajna je bila znana po Slovenskih goricah kot izborna kuharica. Na številnih primicijah in gostijah je izvrševala svojo kuhinjsko umetnost. Stara je bila 76 let. Bolehala je že več let, a zadnje leto se je je lotil rak. Pokojna Trezika je bila iskrena rodoljubljinja. Za časa hudih narodnih bojev za naš St. Ilj je bila njena hiša pogosto zbirališče naših voditeljev in agitatorjev. Kot volilka je pri občinskih volitvah vedno dala pooblastilo slovenski stranki in je pri drugih volilkah agitirala za našo zmago. Ko smo vršili hudo borbo za naše obmejne postojanke, je vedno naglašala: »Vi moški se le neustrašeno borite, a me ženske bomo pri Bogu prosile za zmago Slovencev.« In kako iskreno se je Trezika radovala, ko smo zmagali. Pogreb je bil danes na veliki petek. Blagi katoliško zavedni Slovenci bodi slovenska zemljica lahka!

Orlovski odsek v Hočah pri Mariboru priredi na velikonočni pondeljek, dne 13. aprila gledališko igro »Na dan sodbe«. Prijatelji poštene zabave vabljeni! Bog živi!

Boris Putjata umrl. V sredo je umrl v ruski bolnici v Pančevu režiser in član Narodnega gledališča v Ljubljani, Boris Putjata, ki je od leta 1920, posvečal svoje bogate sposobnosti našemu odru. Dolgotrajna bolezen ga je mučila že več let, bil je že težko bolan, ko je še vedno nastopal, dokler ga ni pograbil smrt. Boris Putjata je prišel v Ljubljano z rusko družino Muratovo, bil je angažiran kot režiser in igralec ter našel svoje polje zlasti v ruskih dramah in francoskih veseloigrah, nastopal je tudi v klasičnem in v domačem reportarju. Režiral je na našem odru okoli 20 dram in igral veliko večje številke vlog, spočetka v ruskem, pozneje v slovenskem jeziku, ki ga je dovolj dobro obvladal, ker ga je vkljub težki bolezni z vneto študiral. Zadnje delo, ki ga je na našem odru režiral, je bila njegova lastna dramatizacija Dostojevskega »Štričkove sanje«, v kateri je storil iz naslovne vloge izvrstno odersko figuro. Od leta 1923, ko je prestal težko operacijo, je prenašal junaško silne bolečine in je igral, dokler ni na smrt izmučen odšel v bolnico. Pokojnemu umetniku časten in večen spomin.

Novi poslanik v Turčiji. Mesto Ljube Bakiča je imenovan za poslanika v Angori dr. Otokar Rybář, dosedanji vodja oddelka za mednarodne pogodbe. Kakor je znano, je vlada pred volitvami imenovala Bakiča za poslanika v Turčiji samo radi tega, da ni nastopil pri volitvah v Črnigori s samostojno listo. Ker je sedaj ta nevarnost odstranjena in Bakič ni več nevaren, so ga odpoklicali.

Koliko odpade od naših državnih dolgov na vsacega posameznega? Beograjska »Politika« je objavila svoto dolgov bivše Srbije in sedanje. V to svoto so vračunani notranji in dolgovi v inozemstvu, stari in novi, vojni in oni za obnovo zemlje. Skupna svota teh naših dolgov znaša 30 milijard 297 milijonov dinarjev. Od tega odpade na notranje dolgove 8 milijard 826,889.941 dinarjev. Ostalo so zunanji dolgovi. Ako računamo, da šteje naša država 13 milijonov prebivalcev, potem odpade od teh državnih dolgov na vsacega posameznega državljanca 2.380 dinarjev. Ako pa še upoštevamo Blair-ov avans od 3 milijonov dolarjev, potem smo dolžni 32 milijard in 112 milijonov dinarjev in odpade na posameznika dolg od 2.470 D.

Strahovit umor pri Trški gori. V Grčevju pri Trški gori na Kranjskem so odkrili strahovit zločin, ki se je zgodil v noči od 7. na 8. t. m. Sosedje, ki so prišli obiskat posestnika Antona Moharja, čigar hiša stoji bolj na samem, so našli gospodarja in njegovo ženo umorjena in strahovito razmesarjena. Stanovanje je bilo izpropano in manjkalo je mnogo stvari. Roparji sigurno niso imeli s 70letnim starcem in njegovo slabotno ženo mnogo opravka in je zato nerazumljiv njihov bes, da so trupla tako zverinsko razmesarili. Orožništvo je začelo z energično preiskavo, da izsledí zločinca.

Tragična smrt v rovu. V rudokopu Breza se je ponesrečil delavec Savo Piranovič vsled naprevidnosti. Ko je šel po rovu, je hotel obesiti svojo svetilko na električni kabel, ki je pritrjen pod stropom ter dovaja tok za pogon strojev. Ker je kabel slabo izoliran, je v trenutku, ko se ga je ponesrečeni delavec dotaknil s svetilko, nastal kratek stik in tok ga je na mestu ubil.

Zastupila dva moža in lastnega sina. V Velikem Bečkereku je v preiskovalnem zaporu kmetica Julka Remič, ki je obdolžena kar štirih umorov. Pred vsem je prišla v zapor radi obdolžitve, da je zastupila svojega drugega moža Nikola Remiča in njegovega sina. Ko je že bila v zaporu, je prejelo državno pravdnništvo ovadbo, da je ta ženska kriva nenadne smrti njenega prvega moža Kegljeviča. Ta Kegljevič je nenadoma umrl leta 1914. Sedaj so ga izkopali in njegovi ostanki so romali na kemični zavod v Zagreb. V

Zagrebu so dognali, da je bil Keglevič zastupljen z arzenikom. Komaj se je dognalo, da je Remička zastupila prvega moža, je dospela na državnega pravdnika v Veliki Bečkerek še ena ovadba z obdolžitvijo, da je Julka Remič zastupila celo svojega lastnega sina, ki je nenadoma umrl pred tremi leti.

Goljufiva brata. Pred par meseci je pobegnil iz Zagreba neki Dragutin Horvat, računski revident, ter odnesel s seboj 125.000 din., last karlovskega konvikta. Poneverba je bila odkrita, ko je bil Horvat že na varnem. Preteklo nedeljo pa je po zgledu svojega brata izginil iz Zagreba Veko slav Horvat, istotako računski revident pri delegaciji fin. ministra. Pri pretresu blagajne in knjig so prišli na sled njegovim poneverbam. Prvotno so menili, da je odnesel le samo 200.000 din., pozneje pa se je ugotovilo, da je poneveril 600.000 din. invalidskega denarja. Bržkone je pobegnil k svojemu bratu, čigar bivališče mu je bilo gotovo znano.

Katolicizem v Srbiji. Razmeroma malo je še našim ljudem znano o razvoju in stanju katolicizma v Srbiji. Katoliško gibanje je bilo že pred vojno v Srbiji precej živahno. Katoličani so živeli večinoma po mestih, redkokje pa so imeli svoje dušne pastirje. Po vojni se je s priklopitvijo katoliških delov državi tudi katoličanstvo v Srbiji oživilo in danes opažamo razveseljivo dejstvo, da se število katolikov vedno bolj množi. Katoliško gibanje znatno ovira pomanjkanje božjih hiš. V mnogih mestih je precej katoličanov, ki majo tudi svojega duhovnega pastirja, toda cerkve nimajo. Katoličani so večinoma reveži, delavci, ki si z lastnimi sredstvi ne morejo zgraditi cerkve. Pod beograjsko nadškofijo, pod katero spada cela Srbija, se nahajajo štiri cerkvene občine, ki so kolikor toliko urejene in to je Beograd, Niš, Kragujevac in Bor. Niška cerkvena občina šteje 600 članov, v Kragujevcu je okrog 300 katolikov, 600 jih je približno tudi v Boru. Precej katoličanov je tudi v Jagodini, Čupriji in Zajčevu. V teh krajih so katoličani razni doseljeni obrtniki in rudniški ter tovarniški delavci. V Beogradu samem živi 14.000 katoličanov. Za zidanje katoliške katedrale v prestolnici vlada veliko zanimanje in nabranih je v to svrhu že par milijonov dinarjev. Katedrala bo veličastno umetniško delo. Katoličani se v Srbiji zelo dobro razumejo s svojimi pravoslavni brati, ki spoštujejo zlasti katoliške duhovnike, ker živijo vzgledneje, kot pa njihovi popi.

Štrajk na rečnih ladijah. Vsled prekida pregovorov med zvezo rečnih brodarjev in brodarskim sindikatom so začeli delavci na ladijah izvajati represalije ter so uvedli na vseh tovornih ladijah deveturno delo. Po preteku tega časa so se vse ladje ustavile na mestu, kjer so se v hipu nahajale in šele po preteku 15urnega počitka krenile zopet naprej. Brodarski sindikat je zapretil upornim mornarjem, da jih požene iz službe, ti pa so zapretili z uvedbo 9urnega delavnega časa tudi na potniških ladijah in v skrajnem slučaju s popolnim štrajkom.

Zgradba uradniških stanovanj v Beogradu. Te dni se je vršil v Beogradu občni zbor tamkašnje Zadruga za zgradbo uradniških stanovanj, ki tvori avtonomni odsek Zveze državnih uradnikov. Iz poročil je razvidno, da ima zadruga v Beogradu dve zemljišči s 40 parcelami, od teh 6 za skupne zadrugne hiše, ostale pa za posamezne domove zadrugnih članov. V Zemunu je zadruga izgubila dve stavbišči, ker zaradi pomanjkanja sredstev ni začela z zidanjem v določenem roku. Zgradila je le štiri enodružinske hiše. V Beogradu građe člani sedaj pet hiš. V vprašanju zgradbe uradniškega doma v Beogradu je navzoči predsednik Zveze drž. uradnikov izjavil, da bo dala Zveza v to svrhu zadruzi na razpolago 1 milijon dinarjev. Dom zgradi zadruga na lastni račun; potem pa bodo mogli uradniki, ki dobijo v domu stanovanje, ta stanovanja z odplačili pridobiti v svojo trajno last. V domu bo 19 stanovanj in 4 prodajalne. Članom, ki si hočejo s svojimi stroški graditi hiše, bo zadruga dala stavbišča. Ker posameznik navadno ne zmore stroškov, se priporoča, da se združita po 2 ali 3 člani in si zgrade hiše, v katerih je vsak trajni lastnik svojega stanovanja.

Izum grško-katoliškega župnika. Župnik v Piškovcih na Hrvatskem Mihajlo Delimirovič je izumil glazbeni pisalni stroj, ki avtomatično beleži vse proizvajane glasove ter jih piše kot note na notni papir. Izumitelj je svoj stroj patentiral in dobil je že iz Amerike ponudbo, da svoj izum drago proda nekemu tamošnjemu podjetju.

Revizija procesa proti Carlieru. Zagovornik francoskega kapetana Carlierja, ki je bil v Beogradu obsojen radi umora švicarskega trgovca Isellija na 20 let ječe ter se sedaj nahaja v kaznilnici v Požarevcu, je vložil priziv in sodišče je pristalo na revizijo procesa. Zagovornik ima baje v rokah dokaze, da je Carlier nedolžen in da je Isellija umoril nekdo drugi. Nova razprava se vrši dne 26. aprila t. l.

Novo železniško tarifo je izgotovila posebna komisija železniškega ministrstva. Načrt pride pred skupščino v mesecu juniju. Nova tarifa se uvede po celi državi, kar bo znatno izenačilo dosedanje tarifno postopanje. Izdelana je tako, da bo v glavnem zaščitila interese trgovcev in industrije. Zlasti izvozna tarifa bo izredno nizka, da omogoči našim produktom lažjo konkurenco. Osobito kar se tiče Slovenije, bi bilo železi, da bi se zlasti pri izvozu lesa računala čim najnižja tarifa.

Petrolejski vrelci v Slavoniji. Že dolgo je znano, da se v naši državi nahaja mnogo mest, kjer bi izvirali petrolej, če bi se navrtala zemlja dovolj globoko. V mnogih krajih, tako pri nas v okolici Ormoža in v Slavoniji se že vrši poskusno vrtenje. Blizu Bosanske Gradiške v Slavoniji so te dni povsem slučajno našli na izvir petroleja, ki obeta, da bo v okolici najdišča kmalu odkritih še več bogatih izvirov. Delavci, ki kopljejo zaseko v hrib radi graditve železniške proge, so našli precej globoko na plasti zemlje, ki je zelo mastna in ki smrdi po petroleju. Vest o najdbi se je takoj raznesla in na lice mesta je prišel neki inženjer, ki je takoj dognal, da se mora v zemlji nahajati petrolej. Z na-

daljnim kopanjem so našli kmalu na izvir nafte in ko je čez nekaj dni prišla posebna komisija, je po strokovnih ugotovitvah, da je odkritje petrolejskega vira zelo važno. Z eksploatacijo novega izvira bo pričela kmalu ameriško-jugoslovanska petrolejska družba.

V smrti radi nesrečne ljubezni. V Novi Gradiški se je doigrala 8. t. m. tale ljubezenska tragedija: Matija Beranec in Marjeta Fischer oba iz Nove Gradiške sta se vrgla iz nesrečne ljubezni pod tovorni vlak, ki je vozil iz Zagreba proti Brodu. Beranec je obležal na mestu mrtev, Marjeta pa je vlak samo vrgel iz tira in je ostala malodane nepoškodovana.

Vsem prijateljem in znancem želimo srečne in vesele velikonočne praznike fantje-vojaki 12. pešadijskega puka v Velikem Bečkereku. Tomaž Korpas in Andrej Marin od

St. Lenarta pri Veliki Nedelji, Ferdinand Trop od Vel. Nedelje, Konrad Korošec, Matjašič Ivan od Sv. Marka, Matj. Trstenjak iz Ormoža.

Borza. Na zagrebški borzi notirajo: Berlin 14.75 do 14.85 (14.6950 do 14.8450), Italija 2.5340 do 2.5640 — (2.52625 do 2.55626), London 295.3750 do 298.3750 (296 do 298), Newyork 61.40 do 62.40 (61.37 do 62.37), Pariz 3.19 do 3.21 (3.19 do 3.20), Praga 1.826250 do 1.85625 (1.8250 do 1.8550), Dunaj 8.64 do 8.84 (8.63 do 8.83), Curih 11.9350 do 12.0350 (11.9250 do 12.0250). V Curihu notira dinar 8.37 centimov.

Jeklene valjčne zastore ter vsa ključavničarska dela izvršuje ter se priporoča za cenjena naročila ključavničarstvo Avgust Martinčič, Ljubljana, Rimska cesta 14. — Glej današnji inserat!

Celjske novice.

IZ SEJE MESTNEGA MAGISTRATA CELJSKEGA.

Dne 8. t. m. se je vršila redna seja občinskega sveta, v kateri so se reševale večinoma zadeve rednega značaja. Pravno personalni odsek poroča o raznih domovinskih zadevah ter v zadevi poenotenja mestnih dolgov pri Mestni hranilnici. Zupanstvo se je obrnilo na generalno direkcijo posrednih poreza v Beogradu, da bi se mu dovolila oprostitev kolekovanja enotne zadolžnice pri Mestni hranilnici. Generalna direkcija pa tej prošnji ni ugodila. Pritožba na državni svet se ne priporoča, ker je oprostitev taks podvržena prostemu prevdanku generalne direkcije. (Op.: Radovedni smo le, ako je g. gen. direktor v takih zadevah tudi pri drugih občinah tako trdosrčen, ali samo pri slovenskih.)

Kot zakupniki za takozvano Hudičkovovo posestvo in tozadevni lov so se javili trije reflektanti: bančni ravnatelj Kralj, družba Urch—Koschier—Icha ter novo društvo »Vipota«. Izključna cena je bila določena na tri tisoč dinarjev letno. Navedeni reflektanti pa so nagnali zakupno ceno za 10.050 dinarjev letno, ki jo svoto je ponudila družba Urch, najboljše svoto pa je stavilo društvo »Vipota«. Po odsekovem predlogu je občinski svet sklenil, da se zakup odda družbi Urch, ki pa mora v gotovini ali hranilnih knjižicah kot kavcijo med drugim položiti 10.000 D. Zakup velja 6 let. Vinograd se mora z novo trto zasaditi in v dobrem stanu vzdrževati; ako bo družba čez 6 let vinograd oddala občini v dobrem stanju, ji občina povrne 1.500 dinarjev na stroških nasaditve nove trte.

Svoječasen »Studentenheim«, v kojem je nastanjena sedaj rudarska šola, je kupila država za 475.000 dinarjev ter kupnino tudi že odštela. Ker je svoječasni mestni svet to hišo kupil namenoma za Dijaški dom, se je razvila debata, kako se naj ta denar uporabi. Z ozirom na mestne dolgove je bilo soglasno mnenje, da se naj predvsem plačajo oni dolgovi, koje moramo najvišje obrestovati. Da se pa ne bi denar odtujil pravemu namenu, to je za Dijaški dom, se je končno sklenilo, da se ta denar da na račun mestnega dolga pri Južnoštajerski hranilnici v Celju, kjer bo ostalo dolga samo še 191.000 D, vendar pa se smatra ta denar kot posebno namembno premoženje (Dijaški dom), ter se smatra v tem smislu pri knjigovodstvu izpeljati ter mora svoječasno občina ta denar zopet dati na razpolago za ureditev Dijaškega doma. Obresti pa občina od tega denarja ne nalaga, ker tudi hiša ne bi občini ničesar nesla in je celo morala občina zadnje čase doplačevati.

Glede plinarne je bil na razgovoru predlog, da se naj poskusi z angleškim premogom kuriti, da bi se dosegel večji uspeh z ozirom na kakovost tega premoga. Občinski svet pa je bil mnenja, da naj zadeva gre nazaj v odsek, ki naj končnoveljavno plinarno likvidira, ker se je že poskušalo dosti, pa je plinarna vedno bolj pasivna. Izrazilo se je tudi mnenje, naj mestni magistrat skuša v kakem večjem mestu, ki še nima dvoplin-ske naprave, poizvedeti, ako morda ne bi bilo reflektant na našo napravo. Znano je namreč, da se taka naprava tam obnese, kjer je zadostni konzum. To pa je mogoče pričakovati le v večjih mestih z ozirom na povsod upeljano električno razsvetljavo.

Mestna tržnica ostane pri starem, to je na Glavnem trgu. Prestavitve tržnice na dvorišče stare Kresije in ureditev bi stala najmanj 150.000 D. Vrh tega bi na tem mestu tržnica bila le provizorična, ker bo vendar moral erar v doglednem času zidati novo justično palačo. Pri tej priliki se je tudi razpravljalo vprašanje o redu in snagi na tem justičnem prostoru. Naložilo se je mestnemu magistratu, da naj z vsemi sredstvi pritiska,

da se bo justični erar in vojaška uprava držala splošnih sanitarnih predpisov, kakor se jih mora držati vsak občan, ker je res neverjetno, da se ravno glede prostorov, ki so v vojaški upravi, največje pritožbe radi nesnage.

Stanovanje mestnega hlapca Ivana Čakša se z obnovo stanovanjske oblasti dodeli Juriju Šancu, osobito iz sanitarnih ozirov.

Prevoz bolnikov iz kolodvora v bolnico je jako slab urejen. Ni prave določbe, kdo mora to oskrbovati. — Sklene se, da naj zdravstveni odsek o tem razpravlja in napravi temeljit načrt, da ne bo Celje glede tega vprašanja na zadnjem mestu. Stvar je sedaj tem bolj aktualna, ker prihaja vedno več bolnikov v Celje in se mesto škrlatice nikakor ne more iznebiti.

Tri hidranti se dovolijo občini okolica Celje v svrhu ureditve požarov pod istimi pogoji, kakor se je dovolilo občini Škofja vas. Pri tej priliki se je obenem sklenilo, postaviti hidrante v dvorišču mestnega magistrata.

Po nasvetu stavbenega odseka se sklene temeljito popraviti hišo v Kocenovi ulici št. 9, kjer stanuje kolar Usar. Popravilo je predvideno v znesku po 16.050 D.

Kavarna v mestnem vrtu. Na prostoru v Mestnem vrtu, doslej cvetličnjak, se sklene postaviti vrtno kavarno, kakor jo ima Maribor in druga večja mesta. — Mestnemu magistratu se naroča, da poizve, kako imajo to urejeno druga mesta. Načeloma pa se sklene, da mora stavba biti napravljena od dobrega arhitekta, da ne bi kazila lica mestnega vrta. Reflektant za kavarno pa bo moral sam zidati ter se bodo natančno določili pogoji, pod katerimi se bo to storilo.

Zaupni sestanek somišljenikov SLS za Celje in okolico v nedeljo, dne 5. aprila je bil dobro obiskan, zlasti od okoličanov. Poročilo narodnega poslanca dr. Hodžarja o političnem položaju in delu v narodni skupščini so zborovalci vzeli na znanje. Obsojali so ostro nove davke in težka bremena, predvidena v dvanajstinih, ki so bile na zadnji seji narodne skupščine od vladne večine gladko in brez vsake spremembe po predlogu finančnega ministra sprejete; nova in težka bremena bodo zlasti hudo zadela kmete, delavce in obrtnike, ki že itak pod težo ogromnih davkov s strahom za svojo eksistenco gledajo v bodočnost. Po razno-trivanju raznih strankinih in po pretresu nekaterih krajevnih zadev se je lepo uspeli sestanek zaključiti.

Iz te moke ne bo kruha! Iz Žalca pri Celju poročajo: Kakor se sliši, se namerava prirediti večji protestni shod menda v Žalcu proti novim davkom, predvsem proti visoki dohodnini. Dasiravno je najmanj dvomljivo, da bi pod obstoječim PP režimom tudi največji protestni shod kaj pomagal, bi bila vendar ta stvar v redu, da da ljudstvo duška svoji kritiki nad davčnim vijakom, ki grozi sčasoma upropastiti naše gospodarstvo. Ne moremo pa razumeti, da nameravajo, kakor se čuje, povabiti na protestni shod samega dr. Žerjave in njegovega zvestega pobočnika dr. Pivka. Ta dva gospoda sta vendar v narodni skupščini slepo šla z vladno večino v boj za dvanajstine in glasovala za vsa težka bremena, predvidena v proračunu, torej tudi za dohodnino. Pristaši SLS, ne nasedajte takim limanicam naših političnih nasprotnikov, da bi si ti na takozvanih skupnih protestnih shodih prali svojo težko vest, vas pa porabljali pri tem za štafazo! Pustite jim blamažo, da sami skličejo protestne shode proti davku, če si upajo, ko so jih sami povzročili in zanje glasovali. Dr. Žerjav in dr. Pivko se bo-jita sodbje ljudstva, zato bi jima ravno prav prišli skupni shodi, da bi proti njima naperjena ost potem zadela vse stranke. Pristaši SLS, udeležite se naših sestankov, ki se bodo vršili povsod še ta mesec! Samostojnim demokratom

VSE ZAHTEVA DOBRO ZLATOROG MILO!

itd. pa pustite njih težko vest, da so po edinih dveh svojih poslancih dr. Žerjavu in dr. Pivku soglašali z vsemi davčnimi bremenmi.

Trnovlje pri Celju. Kakor se spominjamo, smo lansko leto obhajali redek slučaj in sicer blagoslovljali smo novo brigadno Prostovoljnega gasilnega društva v Trnovljah, katero se je ustanovilo šele lansko leto dne 16. marca. Gasilno društvo je bilo res nujno potrebno za tako veliko vas, katera je pa tudi središče za bližnjo okolico. Kakor pa zopet slišimo, namerava to gasilno društvo še tekom tega poletja graditi Gasilni dom. Vsa čast gre v tem oziru našim vrlim vaščanom, kateri so z lepo svoto društvo podpirali, čast tudi društvemu odboru, kateri se je z vso marljivostjo lotil obljube, čast pa tudi drugim darovalcem, kateri so prispevali bodisi v denarju ali v blagu. Može in fantje gasilci pa pridno podpirajo društvo s tem, da hodijo redno k vajam, držijo potrebno disciplino ter tudi z denarjem pridno društvo podpirajo. Tudi na trnovska vrla dekleta ne smemo pozabiti, kajti ona podpirajo društvo z lepim vzgledom. Ako je treba plesti za kinč ene ali druge stvari, ali kaj sličnega, so naša dekleta vredna vse časti. Ni jih treba prositi ali iskati, kajti vsaka gleda, da ne bo zadnja. Naše vrle žene in mamice pa skrbijo za vsako društveno veselico ali delo, da želodec prazen ni, za dobro jed, o pa tudi pijačo. Vidite, g. urednik, ali ni to lepo? On, kateri gleda naša dobrosrčna dela, naj povrne stoterokrat našim blagim darovalcem! Dal Bog, da bi društvo dobilo kmalu svoje prepotrebno manjkajoče orodje!

Iz Maribora.

Koroški večer priredi kot svoj III. prosvetni večer v petek, 17. aprila t. l. zvečer ob pol osmih v dvorani Zadrugne gospodarske banke Prosvetna zveza v Mariboru. Predaval bo gospod profesor dr. K. Capuder iz Ljubljane. Na sporedu pa so krasne skioptične slike iz naše tužne, a vedno lepe Koroške, moški zbor bo zapel koroške narodne pesmi, orkester nastopi s posebnimi glasbenimi točkami. Mislamo, da na to izredno in obnem zanimivo narodno prireditev pač ni treba zavednih Slovencev še posebej vabiti, temveč da smemo pričakovati vsi vsestranske in lepe udeležbe.

S čim je bil ubit Mikl in njegova družina? Morilec Miklovec držine Čič je priznal, da je ubil Mikla, njegovo ženo in hčerko s kladivom. Ženo je ubil po lastni izjavi radi tega, ker je ta vedela, da je odšel njen mož proti Betnavi v družbi Zlahčiča in Čiča. Miklovo ženo je smrtonosno udaril Čič s kladivom po glavi v trenutku, ko je ta segla na polico po čevlje.

Ljudska univerza. V četrtek, 16. aprila predava gospod dr. Mesesnel z ljubljanske univerze o »českem stavbarstvu in kiparstvu« s pomočjo mnogih zelo lepih skioptičnih slik. G. dr. Mesesnel je znan strokovnjak na polju češke umetnosti, ki se je v zadnjih desetletjih dvignila do velikega internacionalnega ugleda. Ne dvomno bo nudil ta večer velik umetniški užitek. — V soboto, dne 8. aprila ob 8. uri zvečer se vrši v veliki kazinski dvorani prvi komorni glasbeni večer na tleh Ljudske univerze. V svojem smotrenem stremljenju, nuditi širokim slojem prvovrstno glasbo, je Ljudska univerza z veseljem sprejela ponudbo znamenitega »Michl kvar-teta«, ki si je pridobil v Avstriji v najkrajšem času največje priznanje. Ta kvartet bo igral kompozicije Haydna, potem Mariborčana M. Schönherrja (mlad.) in Dvoraka. Posebno pomemben bo večer, kar se v Mariboru tako redkokdaj nudi prilika slišati komorno godbo. Gospod profesor Družovč je prevzel tudi nalogo, da tolnači v kratkem predavanju skladatelje. Ker je večina sedežev radi zelo ugodne pogodbe z umetniki, prav cena (10 in 8 D), je vsakomur omogočeno, da si privoščijo muzikaličen užitek. Predprodaja vstopnic bo od torka naprej pri g. Höferju in ge. Zl. Brišnik.

Ljudski oder v Mariboru nam je s svojo predstavo »Sv. Janez in ropar«, ki se je vršila dne 5. aprila t. l. v novi dvorani Zadrugne gospodarske banke, nudil priliko videti sad tihega in mirnega svojega delovanja. Prav jasno je pokazala ta predstava, da delo v Ljudskem odru v tej sezoni ni počivalo, navzlic temu, da ni imel Ljudski oder niti svojega lokala, še manj pa primernega odra, ki je za to in za vsako enako organizacijo pač nekaj najpotrebnejšega. Ze sama izbira igre, ki je sicer precej kratka, nam veliko pove. Na eni strani je bil Ljudski oder prisiljen vsled že zgoraj omenjenih ovir izbrati si nekaj malega, na drugi strani pa ni mogel najti bolj primerne igre, ki bi v sedanjem času mogla bolj blagodejno vplivati. Izvajanje igre, nastopi od glavne vlode do zadnjega statista so bili res, razven par malih pogrškov, umetniško izvedeni. Marsikateri gledalec, ki je igro že prej prečital, si gotovo ni mislil, da se da tako dramatično delce s tako dobrim uspehom vprizoriti. In tu smo lahko opazili smotreno in resno stremljenje Ljudskega odra. Občudovali pa so gledalci zlasti izvrstno scenerijo, ki je k uspehu igre same precej pripomogla. Tudi bi ne bilo mogoče, k tej igri in za Veliko noč bolj primernim deklamacij, kakor sta bili: Skender: »Getze-niki« in XV. psalm. Oboje je bilo z iskrenostjo in pravim razumevanjem podano. O orkestru pa bi bilo škoda izgubljati besede in vsaka kritika, še tako laskava, bi bila preslaba, da bi mogla izreči zadostno priznanje orkestru Ljudskega odra, ki se pod spretnim vodjem g. Gračnerja Drago vedno dviga. Iskreno pozdravljamo prvi nastop Ljudskega odra v tej sezoni.

Velika javna tombola poštinih uslužbencev. Dne 10. maja t. l. priredi mariborska podružnica Osrednjega društva nižjih poštinih in brzojavnih uslužbencev na Glavnem trgu veliko javno tombolo z mnogimi lepimi dobitki in to: I. tombola: spalna oprava, vrednost 6000 din.; II. tombola: ženski šivalni stroj, vrednost 4000 din.; III. tombola:

moško kolo, vrednost 3000 din.; IV. tombola: kuhinjska posoda, vrednost 2000 din.; V. tombola: 4 m² bukovi-h drv. Poleg tega bodo še 25 krasnih petkov, 50 lepih čet-vork, 100 tem in 100 amb. Vsaka tablica stane samo 2.50 din. Začetek točno ob 15. uri. Prodajajo jih vsi pismo-noše in tobakarne. Nihče naj ne zamudi te ugodne prilike, vsak naj poskusi svojo srečo. Čisti dobiček je namenjen bolnim in podpore potrebnim članom, njih vdovam in si-rotam.

KMKA Panonija priredi na velikonočni ponedeljek družabni izlet na Smolnik k g. Hlebu. Odhod točno ob pol 8. uri od Velike kavarne čez Limbuš, Bistrice, Ruše. Nazaj se peljemo iz Ruš z večernim vlakom. Vabljeni vsi prijatelji našega društva. Odbor.

Dobitki loterije »Ljudskega doma« v St. Vidu n. Ljubljano. Prvi glavni dobiček 25.000 din.: Lepa zidana hiša v narodnem slogu čez 40m² zazidane ploskve, obstoječa iz dveh sob, kuhinje, shrambe in veže. Hiša je pokrita z opeko, najmoderneje urejena ter se nahaja v neposredni bližini kelodvora St. Vid-Višmarje. Zraven hiše vrt v izmeri 360m². — 2. dobiček: 12.500 din., konj z vozičkom. — 3. dobiček: 7500 din., ena lepa, dobra molzna krava. — 4. dobiček: 5000 din., spalna soba iz trdega lesa in sicer: 1 postelja, omara, nočna omarica, umivalnik, miza in dva stola. — 4 dobitki po 2500 din.: šivalni stroj, kuhinjska garnitura, prašič, moško kolo. — 10 dobitkov po 1250 din.: fino blago za moško obleko, žepna ura, stenska ura, bala belega platna, zaboj sladkorja, kovčeg, dve vreči moka št. 0, stružnica, orlovski kroj, pisalna miza. — 15 dobitkov po 500 din.: dežni plašč, kangla ameriške masti, ženska obleka, tehtnica za 50 kg, čajna garnitura, kavina garnitura, umivalnik, dve rjuhi, prešita odeja, tri vreče u-metnih gnojil, električni likalnik, kip Matere božje, kip Sr-ca Jezusovega, posteljna garnitura, žensko ogrinjalo. — 15 din. pa 250 din.: klobuk, 1 par moških čevljev, gamaše, električna svetilka, budilka, dežnik, listnica, 12 komadov žepnih robcev, nahrbtnik, 1.30 m blaga, 2 purana, 3 obličji, stojalo za cvetlice, možnar s tolkačem, kuhinjska tehtnica. — Nadalje je: 100 dobitkov, vsak v vrednosti najmanj 50 din., 200 dobitkov, vsak v vrednosti najmanj 25 din. in 1000 dobitkov, vsak v vrednosti najmanj 15 din. Skupno 1348 dobitkov v vrednosti najmanj 108.750 din. — Zrebanje se vrši dne 25. junija 1925. — Srečke se dobijo v trafiki: Maribor, Kralja Petra trg 2.

Gostilničar in posestnik Spacek postavlja novo kavar-niško poslopje tik Zadrugne palače. Na Aleksandrovi cesti št. 25 nekdanj hotel Stadt Wien, se je po dolgi pavzi zopet pričelo z prezidavo stavbe. Kako izgleda, je lastnik precej vztrajen, baje so mu kljubovali najemni-ki. Priporočati bi bilo, že zavoljo ugleda, da mestna ob-čina in stavbeni urad v vsakem oziru podpira podjet-nost, da se čimprej izvede že pričeto delo.

Društvo stanovanjskih najemnikov za Maribor nazna-nja svojim članom, da je odbor na svoji zadnji seji sklenil odstopiti in v svrhu novih volitev sklicati izredni občni zbor na nedeljo, dne 19. aprila t. l. Kraj zborovanja se bo še pravočasno razglasil.

Oblastna strokovna zadruga brivcev, lasničarjev in sorodnih strok v Mariboru naznanja vsem svojim članom in p. t. občinstvu, da so brivnice in damski če-salni saloni na velikonočno nedeljo odprte od pol 8. do 12. ure dopoldne, na velikonočni ponedeljek pa celi dan zaprte.

Na Velikonočno soboto, t. j. dne 11. t. m., mariborske banke ne poslujejo.

Zgodovinskemu društvu v Mariboru je daroval učitelj-ski zbor pri Sv. Juriju na Ščavnici 100 din. mesto venca na grob bratu g. šolskega upravitelja Ivanjšiča. Lepa hvala! Sv. Urban nad Mariborom (595 m) vabi vse prijatelje narave, da ga ob praznikih obiščejo, ne bode prav nikomur žal! Staro in mlado se tamkaj raduje, kar zlata prostost tam zgoraj kraljuje!

Razpis službe. Pri mestnem magistratu v Mariboru se razpisuje mesto računskega uradnika. Pogoji za sprejem so: dovršena vsaj srednja šola in večletna praksa. Prošnje s prilogami naj se vložijo do dne 23. aprila 1925 pri mest-nem magistratu.

Mariborski velikonočni trg. Vsled bližajočih se ve-likonočnih praznikov je bil v sredo, dne 8. t. m. mari-borski trg prav dobro preskrbljen in obiskan, kljub tem-u, da je bilo deževno vreme. Slaninarjev sicer ni bilo, ali drugih kmetov in kmetic je bilo na trgu, da je vse kar mrgolelo. Cene so bile splošno višje kakor po nava-di. Tudi pri domačih mesarjih ni bilo videti cen po 13 in 14 dinarjev za kg govedine, temveč prodajali so jo po 15 do 20 D, teletino 17 do 20 in svinjino 20 do 22 D 1 kg. V mestni mesnici so ostale cene pretečenega tedna. Perutnina. Te je bilo čez 1000 komadov a kljub temu je bila dražja kot po navadi. Cene so bile kokošem 25—70, racam in gosom 60—125, puranom pa 100—200 dinarjev za komad. Okoli 10. ure je bilo več kot polo-vico prodanih. Domači zajčki. Samo ti so ostali pri navadni ceni, to je 10 do 40 dinarjev komad. Koz-lički so bili mnogo dražji in sicer 100 do 150 D komad. Krompir, zelenjava, sadje in druga ži-vila. Bilo je 20 vozov na trgu. Cene so bile krompirju 9.50 do 11 dinarjev za mernik (7 in pol kg), čebuli 3—6, česnju 4 do 12 dinarjev venec, kislemu zelju 3—4, kisli repi 2, jabolkam 3 do 8, hruškam 6 do 12 dinarjev kg, pomarančam 1 do 3, limonam 0.75 do 1.25, jajcam 1.25 do 1.50 dinarjev komad, bučnemu olju 22 do 26 dinarjev liter, solati 2 do 4 dinarje kupček. Zanimivo je destvo, da se je mleko prodajalo po 6 dinarjev liter, čeravno je bila tržna cena 3 do 4 dinarje liter, med tem ko ga je mlekarna Bernhard na Koroški cesti prodajala po 3 di-narje liter. Tu so se ljudje nastavili že ob pol 7. uri zjutraj in so gnečali do 8. ure zjutraj. Ob tem času je bilo vso mleko razprodano in nekateri so šli prazni proč.

Smetana se je prodajala po 16 do 20 dinarjev liter. Ma-slo, surovo kakor tudi kuhano po 60 dinarjev kg. Lon-čena in lesena roba 0.75 do 100 dinarjev komad. Lesene robe je bilo prav malo, ker Ribničani so šli za praznike domov.

Seno in slama na mariborskem trgu. Kljub dežev-nemu vremenu so kmetje pripeljali 4 vozove sena in 1 voz otave ter 1 voz stelje na trg in so prodajali seno po 75 do 80, otavo 75, steljo pa po 50 dinarjev za 100 kg. Slame to pot ni bilo na trgu.

Književnost.

SVETO PISMO NOVEGA ZAKONA.

Prvi del. Evangeliji in Apostolska dela. Ljubljana 1925. Prevod po grškem izvirniku.*

Mnogi gospodje so me zaprosili, naj napišem krat-ko oceno te nove izdaje »Sv. P. N. Z.« Odkrito povem, da storim to zelo nerad, ker je stvar iz raznih razlogov za mene zelo neprijetna in odlozna. In vendar sem se odločil, da spišem nekaj vrst; zakaj, k temu me je pri-silila živahna reklama, vsled katere celo nekateri gg. duhovniki mislijo, da je zares v vsakem oziru izvrstno in naravnost epohalno delo. Ta predsodek ali to javno mnenje bi se jaz drznil v nekoliko popraviti. Seveda v tem kratkem času mi ni bilo mogoče, s kritičnim oče-som pregledati cele knjige; ampak tu pa tam sem jo od-prl in si zabeležil to-le:

Mat. 1, 2: »Abraham je imel sina Izaka«. Zakaj ne »rodile?« kakor smo že navajeni in inajo Srbi in Hrvat-je tukaj isti izraz. Tudi Pletersnik ima za »roditi« na prvem mestu »zeugen« in potem še le »gebären«. Da je »roditi« dvoumno, je res, a take besede se nahajajo v vseh jezikih. Če znam le nekoliko grščine in ako preva-jam brez predsodkov, moram »prestaviti« je rodil«.

Mat. 1, 25: »Živel je z njo devštiko.« To naj bo pre-vod grškega stavka? To je lepa parafraza, ki spada pod črto, a prevod to ni. Če ste hoteli »Sv. pismo« para-frazirati, dobro; a v tem slučaju pa bi spredaj ne smelo stati »Prevod«.

Mat. 27, 37: To je Jezus. Zakaj ne »ta?« Kakor je v izvirniku. Mislím, da takih nepotrebnih sprememb ne terja slovenski jezik.

Mat. 27, 45: »in je bila tema«; ta stavek se ne naha-ja ne v grškem in tudi ne v latinskem besedilu, torej je samovoljno interpoliran. Nasprotno pa se Mat. 28, 5, ki je naglašen, celo izpusti; istotako je izpuščen »Mat. 2, 23.

Mat. 26, 50: »Prijatelj, za to si prišel!« V izvirniku: »Vulg. Amice, ad quid venisti? To se prestavi: P., po kaj si prišel? ali zakaj si tu? Ako bi bilo, potem bi morda bil zgorajšnji prevod pravilen. Sicer pa je tudi omeniti, da ima tudi Vogels (najnovejši kritičen tekst) tukaj vprašanje. Piše (v Vestniku) se namreč, da so prevajali po Vogelsu.

Luk. 2, 14: »ki so Bogu po volji«. To je zopet dobra parafraza, a ne prevod.

Act. 17, 22: »Ste zelo pobožni« to je napačno pre-stavljeno (se je celo ignoriral), kajti Pavel ne name-rava Atence samo pohvaliti, da se brigajo za verske re-či, ampak jih tudi grajati, ker malike častijo.

Act. 21, 32: »poveljnik« za »lat. tribunus je pre-malo, kajti poveljnik je lahko tudi podporučnik ali stotnik. Ali ni pravilen in lep izraz »lisočnik«, kakor ga rabi že Napotnik in se nahaja tudi v moji izdaji? Ali se tega izraza bojite, ker so ga dognali Štjercerji?

Za zdaj naj bo to dovolj. Če bo treba, bom pa na-vedel še več takih več ali manj ponesrečenih mest. Si-cer priznam, da se da mnogo teh mest nekoliko opravi-čiti, namreč z ozirom na to, da so hoteli gg. prelagatelji vse hebraizme odpraviti in jih v lepi, moderni sloven-ščini izraziti. Sv. Jeronim je drugače in bolj previdno postopal; on je pustil hebraizme pri miru in je latinski tekst samo tam popravil, kjer je to bilo neobhodno po-trebno radi pravilnega zmisla. Zakaj bi naj tudi v slo-venskem prevodu ne ostali sledovi in dokazi, da so bili N. Z. avtorji sinovi judovskega ljudstva?

Kakor pravim, to bi se dalo odpustiti; a nikakor se ne da opravičiti, da so se v ta prevod sprejele ne samo posamezne besede, ampak tudi stavki, ki jih ne najdeš ne v izvirniku in tudi ne v vulgati; nasprotno pa so iz-puščene besede, ki so tam. To je glavna hiba tega no-vega prevoda; druga pa je ta, da ni kolikor mogoče, dosloven in točen, ampak parafrastičen. Glavna last-nost dobrega prevoda je namreč fidelitas, točnost, in to je ravno pri Sv. pismu bistvenega pomena, tako da pre-vod brez tega ne more biti dober. Če pa kakšen roman prestavljaš, se smeš bolj potruditi za »perspicitas in elegantia«, kakor pa za fidelitas.

Gg. prelagatelji se sklicujejo na načela, ki so jih v Rimu dobili za prevajanje. Dobro; verjamem, da je Rim nekoliko odjenjal od prejšnje strogosti, kar se tiče prevajanja izv. teksta. Toda Rim še ni preklical svo-jega dekreta o autentičnem tekstu; in to je vulgata, ki se mora rabiti v cerkvi in v šoli. Zato tudi da (kakor znano) Rim vulgato popravi po benediktincih, ne pa izvirnega teksta. Ali bi ne bilo mnogo bolj enostavno, da bi se napravil krasen in nekako modern latinski pre-vod po najboljših grških rokopisih? A Rim tega ni stor-il, ampak se oklepa vulgate, ki je in ostane autentičen tekst.

Pred par leti je izdal Schlögl na Dunaju »die erste, richtige deutsche Übersetzung« kakor je reklama silno povdarjala. Njegov prevod je imel aprobacijo dunaj-skega nadškofijskega ordinariata, bili so celo podpisani vsi trije cenzorji — doktorji bogoslovja; nadalje se je Sch. skliceval na kardinala Mery de Val-a, ki je baje potrdil način njegovega prevajanja, in vendar je prišel

na indeks. (Mimogrede omenim, da sem tudi Schlögl bil opozoril na velike nedostatke njegovega prevoda, navzlic vsem drugim vrlinam.) In zakaj ga je Rim obsodil? Ker je samovoljno prestavljal in se ni držal hermeneutičnih pravil. Moja končna sodba o novem slovenskem prevodu je torej ta: Oblika knjige je lepa, papir dober, slovenščina na mnogih mestih nepravilna; prevod sam je deloma interpoliran, deloma okrnjen, ni dovolj kritičen in točen; radi tega ga ni mogoče prištevati dobrim katoliškim prevodom. Opombe pa so dobre.

Zidanšek.

*) Ker nismo mogli s strojem staviti grških citatov, pri-
mašamo jih pod zaporednimi številkami.

¹ ἐγέννησαν, ² καὶ οὕτως ἐγένεσκον αὐτὴν, ³ οὗτος ἐστὶν Ἰησοῦς, ⁴ ὁμοῖς, ⁵ κληθήσεται, ⁶ ἐταίρε, ἐφ' ᾧ πάρει, ⁷ ἐπὶ τοῦτο, ⁸ ὅς, ⁹ χιλιάρχος.

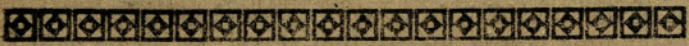
Goriška Matica izda za leto 1926 štiri Matične knjige in sicer bodo to sledeče: 1. »Evmifija«, spisal profesor dr. Joža Lovrenčič. 2. Zgodovinska povest iz tužne Istre, spisal prof. dr. Ivo Pregelj. 3. Životopis nesmrtnega velikana in ljubitelja-vzgojitelja mladine Don Bosca, pripravil prof. I. Meze. 4. Koledar za leto 1926 s svojo pestro vsebino in s slikami. Cena vsem štirim knjigam je samo 30 din., kateri znesek se lahko plača takoj, ali pa ob sprejemu knjig poverjeniku za Maribor g. Viktorju Kovaču, Orožnova ulica 7 I, kateri sprejema tudi naročila.

Ivan Cankar: Zbrani spisi. Prvi zvezek. Uvod in opombe napisal Izidor Cankar. Izdala nova založba v Ljubljani 1925. Str. XXVIII in 336. Cena broš. 55 D, v polplatno vez. 70 D, v polusnje vez. 90 D. V predgovoru pojasnjuje založnik motive in način izdajanja Cankarjevih zbranih spisov, ki jih bo vsa naša javnost gotovo z veseljem in zanimanjem sprejela. V uvodu opisuje Izidor Cankar razvoj pesnikovega mišljenja v času, ko so nastajale njegove prve, v tem zvezku objavljene pesmi in črtice, razvoj pesnikovih literarno-teoretskih nazorov in spremembe, ki so se med tem vršile v njegovi literarni formi. Nato sledi popoln in nespremenjen takst druge izdaje »Erotike«, potem one pesmi iz prve izdaje iste knjige, ki jih je Ivan Cankar pri drugi izdaji izpustil, za njimi pesmi, ki so bile tiskane v raznih listih med letom 1892. in 1898., in slednjič zbirka črtic, ki jih je pesnik objavil v knjigi »Vinjete«. V opombah se pojasnjuje način postanka posameznih knjig, se označujejo najvažnejše pesnikove spremembe teksta, registrirajo kritike o knjigah in polemike, ki so zaradi njih nastajale. — Knjiga je tiskana na izvrstnem papirju, je tiskarsko zelo lepo izvršena, okusno vezana in okrašena z dvema faksimiloma pesnikovih rokopisov iz prvih srednješolskih in prvih dunajskih let.

Slovenske narodne pesmi, nabral in četverglasno postavil Marko Bajuk. I. zvezek. Pomnožena izdaja. Izdala in založila Nova založba v Ljubljani. Cena 26 D. Ker sta oba zvezka Bajukovih narodnih pesmi, ki jih je svojčas izdala Glasbena matica, že davno pošla, je Nova založba založila novo pomnoženo izdajo. Zbirka obsega 51 zborov, izmed teh 44 moških, 5 mešanih in 2 ženskih. Namen, ki ga je hotel doseči profesor Bajuk s to zbirko, je očitno ta, da se naša narodna pesem vzdrži in se oživi v čim širših ljudskih plasteh. Zato je na eni strani izbral tiste pesmi, ki se splošno najraje pojo, na drugi strani pa je harmonizacija kar moč priprosta, tako, da vsako skladbo z lahkoto obvlada v glasbeni teoriji še tako neizvežban zbor. Tudi glasovne moči ne potrebujejo Bajukovi zbori: kvartet z dobrimi glasovi se bo prav dobro slišal kot močen zbor. Uprav to dejstvo, da Bajukova harmonizacija ne stavi nobenih velikih zahtev na zборе, bo znatno pripomoglo, da se bo narodna pesem veliko in pogosto in ob najraznejših prilikah pela.

Spominjajte se Dijaške večerje!

LISTER.

Slike iz Balkana.

(Dalje.)

Ta opozicija še tedaj ni imela zastopnikov v parlamentu, ampak tvorili so jo mladi intelektualci, dijaki, ki so študirali po inozemstvu, črnogorski delavci, ki so prišli iz Amerike in sploh vsi drugi, ki so hoteli preurediti javno življenje v modernem duhu. Klubaši so imeli precej uspeha s širjenjem naprednih idej, imeli so pa zato največje stališče napram starokopitnim prvakom Črnogore. Stari so klubašem nasproti organizirali takozvane »pravaše« in mnoga črnogorska mesta so bila več let začetkom tega stoletja torišča krvavih spopadov med klubaši in pravaši. Gospodar Nikita je bil ob takih prilikah silno premeten. Izdajal je oklice in razglase, miril je ene in druge, ko so se pa med seboj pobili, je pa zapiral voditelje od obeh strani, samo da je klubaše pustil v zaporu, dočim so šli njegovi pravaši skozi druga vrata ječe tajno na kako inozemsko potovanje. Ko se je izdala kaka amnestija, so pa prišli eni iz zaporov, drugi pa iz oddiha in narod je hvalil Gospodarja, kako pravičen da je, ko z enako mero meri one, ki se pobijajo zanj in one, ki so proti njemu.

Vrh Lovčena v selu Njeguši je bila stroga policijska kontrola vseh Črnogorcev, ki so se iz inozemstva vračali v domovino. Večkrat se je zgodilo, da so kakoga študenta do nagega slekli in do niti preiskali, če ni prinesel s seboj kakih tajnih spisov. Za vse Črnogorce, ki so se vračali iz tužne domov, je uredil Gospodar dva sprejemna dneva v neki cetinjski kavarni. Črnogorski študent, ki se je vračal iz Nemčije ali Rusije, je prišel na določeni dan samo v to kavarno, popil svojo kavo in zopet odšel. To je bil ves sprejem in cela prijava, kajti pri kakšni mizi je sedel Gospodar sam ali pa njegovi zaupniki, ki so natančno beležili prisotnost ali odsotnost domov potujočega črnogorskega sina. Kdor se ni tako prijavil, ali bolje rečeno: prikazal, je lahko z vso gotovostjo računal, da ga bodo policaji že na Cetinju ali pa najpozneje v Podgorici kratkoma prišli in zaprli.

Naprednjaki ali klubaši so imeli v Nikšiću tudi svoj list in svojo tiskarno in o tej tiskarni priča naslednja epizoda iz nekdanje junaške cetinske skupščine.

Poslanec Vuko Jankov stavi vprašanje na vojnega ministra:

»Tri leta bo že, odkar so naši ljudje iz Čevljan in Pješivca porušili tiskarno »Narodne misli« v Nikšiću. Ta štampara je bila, kakor znano, klubaška in je pisala mnogo krivega proti Gospodarju. V tem boju za štamparijo se je posebno izkazal Djuro Jovović in on je tedaj posekal tudi Bega Gutenbergga (razbil je Gutenbergov kip), komandanta štamparije. Vprašam sedaj vojnega ministra, zakaj Djuro za to ni dobil medalje?«

Poslanec Čelebić: »Jaz sem tudi tega mnenja, da je treba dati Djuro medaljo, ker vsa Črnagora ve, da je on pobil Gospodarjevega neprijatelja Bega Gutenbergga. Sicer je Gospodar Djuro dal zato nekaj denarja, a to je malo, ker ni tako lahko potolči enega bega od štampe.«

Poslanec Milošev: »Mislim, da radi tega ni treba dosti govoriti. Dajmo človeku medaljo v smislu ustave in hrabrosti za Gospodarja, pa gotova stvar.«

»Tako je in ne drugače! Naj se mu da ona za hrabrost! Ne, ne, ampak ona Obilježeval« kličejo posamezni poslanci.

Ker se iz predlaganja raznih medalj razvije prepir, si predsednik ne zna drugače pomagati, kakor da izjavi, da je že pozno, in da se seja odloži na drugi dan. —

Seja se odvarja in sekretar Petrović čita zapisnik. — Predsednik vpraša: »Ima li kdo kako pripombo k zapisniku?«

Poslanec Čelebić: »Pa še kako! Poslušam in poslušam, pa vidim, da štenogrami niso zagrabili mojega včerajšnjega predloga o medalji za Djuro Jovovića. Zahtevam, da se napravi red pri štenogramih, ker je drugače situacija naopaka.«

Poslanec Vlahović: »To bo že menda četrtič, da ti naši štenogrami delajo napake v skupščini in v ustavi. Treba, da se razgovorimo in uredimo stvar, da se bo za naprej vedelo, kaj smo poslanci govorili.«

Poslanec Grujić: »Ljudje, bodimo dobri in napravimo čisti račun tako-le: Oprostimo štenogramom, kar so doslej napačno storili in izpustili, če se pa še enkrat kaj pripeti, pa naj gredo, odkoder so prišli.«

Poslanec Drecun: »To je v redu, kar je Novo povedal, mislim pa, da bi bilo najbolje, štiri štenograme tako razdeliti, da bodeta dva odgovorna za pisanje o tem, kako se glasuje, dva pa o tem, kaj mi govorimo.«

Štenografi so začeli stikati glave skupaj in se nekaj smejeti, kar je poslanca Krsto Tokova tako razjezilo, da je zagrmel:

»Pazite, dečki, kaj delate! Če mi še enkrat popačite moj govor, potem vam sam Bog ne pomagal.«

Poslušalci na galeriji se smeji, stari poslanci razgrajajo, predsednik zaključuje sejo in tako je ob novem razburjenju pozabljena medalja za junaka, ki je posekal »bega« Gutenbergga.

Vsi glasujejo: z a.

Neka seja, ki se je napovedala kot zelo važna, se je takole odmaknila od dnevnega reda:

Ko jo je predsednik otvoril ter pozval, naj se oglasijo samo oni poslanci, ki imajo kaj nujnega, je vstal poslanec Vuko Jankov:

»Prosim, gospodje, da poslušajte moj predlog, ki sem si ga sinoči izmislil. Mislim, da nas ni dovolj teh 72 poslancev tukaj ter predlagam, naj bi se še pred Božičem, ko še ne bo tako velikega snega, začela med narodom agitacija, da se izvoli še kakih 30 najboljših Črnogorcev za poslance.«

Poslanec Čelebić: »Jaz sem tudi za Vukov predlog, ker bogami res nas je premalo.«

Predsednik razlaga, da je po ustavi odrejeno 72 poslancev in da jih več ne more biti.

Vuko Jankov: »Če je pa tako po ustavi, kar jaz nisem vedel, je pa druga stvar. Za ustavo, bratje moji, čast in poštenje, kjer se sliši in kjer se ne sliši.«

Poslanec Bošković: »Jaz pa prosim in vprašam gospoda notranjega ministra, kaj bi se zgodilo z onim poslancem, ki bi se ne daj Bog zmotil, pa ne bi glasoval za, ampak proti, to je treba vedeti, ker so ljudje s hitrim jezikom, pa bi lahko spodrnili v kako napako situacije glasovanja.«

Notranji minister Djukanović pojasnjuje: »Za in proti — to sta dva politična sovražnika. Če bi recimo ti vsaki dan glasoval proti in s teboj tudi vsi drugi tovariši, tedaj bi morala vlada pasti in Gospodarju to ne bi bilo prav. Če pa se vedno glasuje za, je pa to točno po ustavi in Gospodar je zadovoljen.«

Poslanec Ramović: »Jaz sem doslej vedno glasoval za in bom tako tudi v naprej. Meni se zdi ta beseda tako važna, da se z njo ne da šaliti.«

Poslanec Drecun: »Do danes se hvala Bogu in svete-mu Petru (misli na črnogorskega svetega Petra, drugače znanega pesnika Petra Petrovića Njeguša) v tej skupščini še ni našlo poslanca, ki bi glasoval proti, pa upamo, da ga tudi v bodoče ne bo.«

Poslanec Novo Grujić: »Kaj pa ti štirje tukaj (z roko pokaže na pisarje in stenografe) vedno pišejo, tu spodaj med nami sedijo in mi ne vemo, ali so tukaj za glasanje ali niso.«

Predsednik pojasnjuje, da stenografi niso poslanci, ampak samo osebje skupščine in da nimajo pravice glasovanja.

Poslanec Vlahović: »S temi štirimi, ki jim pravite štenogrami, smo imeli že precej neprilik, pa naj jim bo odpuščeno, meni pa le to ne gre v glavo, zakaj ne glasujejo, ko se je vendar zadnjič enkrat reklo, da samo oni tam gori pod stropom (kaže na galerijo) ne smejo glasovati in da med nami tu ne sme nihče sedeti, ki nima pravice za glasovati. Predlagam, naj tudi štenogrami glasujejo, to je vendar lahka stvar. Če ne bodo glasovali, kakor mi hočemo, Bog jim pomagaj! In enkrat za vselej bo jasna razlika med nami tu doli in onimi tam gori pod stropom.«

Minister Jergović nervozno prekine poslanca: »Pa saj smo vam že tolikokrat pripovedovali, da razven poslancev nihče ne more in ne sme glasovati. Nehajte vendar s predlogi, ki so neumestni!«

»Molči, dete! Kje si pa bil, ko smo mi bili na Kosovem?« vpijejo stari poslanci nad mladim ministrom, poslušalci na galeriji se smeji in seja se zaključuje.

(Dalje prihodnjič.)

Večja partija zemljišča v severni Bosni, v izmeri 10 do 50 ha, se prodaja za cenó 6000 din. do 10.000 din. za 1 ha po kakovosti. Oziroma se prodajo vse parcele skupno obenem z gospodarskimi poslopi. Pojasnila daje dr. Dioniz Valjavec, kr. javni notar. Zlatar. 168

Otvoritev prodajalne!

P. n. občinstvu naznanjamo, da smo dne 6. aprila 1925 na Glavnem trgu št. 18 otvorili

podružnico

in priporočamo našim p. n. odjemalcem naš vsepovsod znani, okusni, črni kruh, naše sveže belo pecivo vseh vrst iz najbolje moke.

I. Marib. delavska pekarna
r. z. z. o. z.

POZOR!

Samo 300 D franko na dom!

Ta garnitura kuhinjske posode je iz najboljšega aluminija; snežno bela in desetletja trpežna. Dobavlja se proti predplačilu ali povzetju.

Kovinska industrija INŽ. J. & H. BUHL, Maribor, S.H.S.
(Metalindustrija) Aleksandrova cesta št. 6.

Posode držijo in to gornja vrsta od leve na desno po ca. 2½, 1½ in 1¼ litra in spodnja vrsta po ca. 1, 1½, 1¼, 1¼ litra, ponev ima 20 cm premera. Naročite takoj, ker ne vemo, ako nam bodo razmere dovolile, vzdržati trajno in ugodno ponudbo.

Cenik brezplačno. Inserat priložiti. Ako ne ugaja, se vzame radevolje nazaj.

Otročje vozičke

po zelo ugodnih cenah priporoča Drago Rosina, Maribor, Vetrinjska ulica 26. 123

ZAHVALA

Vsem, ki so se udeležili pogreba nam predragega soproga, tasta, svaka in strica

Maksa Glaser

v Selnici ob Dravi, se pristrčno zahvaljujemo. Posebno se zahvaljujemo vlč. g. župniku, vsem gg. županom, sorodnikom in darovalcem venčev ter pevcem za ganljivo slovo ob preranem grobu.

Naj Vam vsem Bog plati!

Selnica—Maribor, 8. aprila 1925.

465

Obitelj Glaser—Dobljekar.

PALMA

kaučuk podobni in podo'ati

vzdržijo vsako vreme, so prožni in higijenični.

Pozor!

Moško perilo, nogavice vseh vrst, jahalne in čajg-hlače, galanterijsko ter dobro špecerijsko blago

kupite poceni

pri tvrdki Josip Košir, trgovina z mešanim blagom, Maribor, Aleksandrova cesta 45, nasproti kolodvora.

: Dalmatinska klet : Povodnik, Vojašniška ulica 4

vabi cenjene svoje goste, da se preskrbijo za Velikonočne praznike s pravo, pristno dalmatinsko kapljico po najnižji brezkonkurenčni ceni in sporoča, da je prispela nad vse okusna dalmatinska šunka (pršut). Vrh tega je vedno na razpolago prvovrstno oljčno olje in večkrat na teden dobe se pečene morske ribe po najnižjih cenah.

V katakombah vedno je živahno, ker vince toči se prežlahtno!

Posestvo v bližini Maribora v ravnini z najmanj 10 oralov oranice se vzame takoj v najem. Dopisi na upravo tega lista. 154

Če prodajate hiše, posestva, oddajate trgovino, gostilno, posojilo, javite naslov »Posredovalcu«, informativni in posredovalni bureau, Ljubljana, Sv. Petra cesta 23.

Prima Dürkopp šivalni stroji in kolesa po najnižjih cenah pri Alojzu Ussar, Maribor, Krekova ulica 14. 103

Na prodaj: Usnjeni jopič, smoking, moške obleke, damski kostumi, letne obleke, krasna birmanska oblekca, bluže, otročji plašči, obleke za dečke, jumperji, črevlji, slamniki, zastori, ročna dela, vaze, kipi, usnjeni kovčeg, ročne taške, štelaze, ure, nastvki in drugo. Maribor, Aleksandrova cesta 24, pritličje. 147 3—1

Redka priložnost za mlinarje! Proda se posestvo, okrog 15 oralov prvovrstne zemlje, zidano poslopje, mlin z dvema tečajema, stalna voda ter mlin brez konkurence. Lahki plačilni pogoji. Naslov v upravnistvu. 163

Angleško motorno kolo se poceni proda v Mariboru, Kralja Petra trg 2. 166

Vesele praznike!

želi vsem svojim odjemalcem in se priporoča za nadaljno naklonjenost

manufakturna trgovina

M. Feldin

Grajski trg št. 1 Maribor Vetrinjska ulica
Telefon 456.

Bez konkurence
je

„SINGER“
ŠIVALNI STROJ.

Dobro blago je vedno po ceni.

Maribor, Šolska ulica št. 2

Somišljeniki inserirajte!

Najugodnejši nakup!

Obleke za moške in dečke, klobuke, čevlje, sandale, čepice, dežne plašče, perito, ključavničarske obleke dežnike, nogavice, gamaše, potne košare i t. d. i. t. d. Nakupite si lahko po jako nizkih cenah pri tvrdki

Anton Tkalec, Maribor,
Glavni trg 4 - - - - Glavni trg 4

Ford avtomobili

osebni in tovorni, Fordson traktorji in plugi za poljedelstvo. Zastopstvo: AMERICAN IMPORT COMPANY, Maribor, Aleksandrova cesta 6, telefon 392, v palači Zadružne gospodarske banke. 162

Brzoiav!

: Zaradi velikih sklepov :

in ravno iz Krilo Jesenico, Dalmacija, došlih prvovrstnih

dalmatinskih vin

sem v prijetnem položaju, p. n. občinstvu in mojim cenjenim gostom nuditi jamčeno pristna vina po čudovito nizki ceni in sicer liter 10 din., čez ulico 9 din. — Dobijo se tudi sardine, polenovke (Bakala), sir itd.

IZIDOR COPETTI

gostilničar

Vojašniška ulica 5. MARIBOR Vojašniška ulica 5.

Odjemalci v velikem dobiijo popust.

Kdor si hoče preskrbeti trpežen klobuk, naj ga kupi samo pri

Ivanu Bregar,

Maribor, Gosposka ulica 16.

kjer se dobijo močni klobuki najboljših svetovnih tvrdk po nizkih cenah. — Edenkratni poskus zadostuje. — 124 Lastna delavnica za popravila. 5—1

Naznanilo.

Naznanjam cenjenemu občinstvu, da vodim slikarsko in pleskar-sko obrt po svojem umrlem možu neizpremenjeno naprej. Pr zadelala si bodem s solidnim strokovnim delom, z uporabo najboljšega materijala in pri nizkih cenah obvarovati dosedanje zaupanje v tvrdko.

Mihael Nonner-Jeva vdova

Maribor, Vrazova ulica 3.

OTVORITEV

nove moderne veletrgovine

v najkrajšem času
MARIBOR. ALEKSANDROVA CESTA 25

Somišljeniki, šrite naše liste.

Zadružna gospodarska banka d. d.

Podružnica v Mariboru.

V lastni, novozgrajeni palači, Aleksandrova cesta 6, pred frančiškansko cerkvijo.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje! — Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v tek. računu.

Pooblaščen prodajalec srečk državne raz. loterije

Priporoča se
Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Za poljske križe

si mnogi želijo Kristusove podobe (korpuse). Da ustreže ljudem, jih je oskrbela Tiskarna sv. Cirila v Mariboru, kjer se dobijo po sledečih cenah: 65 cm veliki po 550 D, 75 cm veliki po 600 D, 80 cm veliki po 700 in 800 D, 90 cm veliki po 800 D, 100 cm veliki po 950 D in po 1280 D, 120 cm veliki po 1700 D.

Stenski križi

z leseno podobo (korpuse) stanejo: Velikost 20 cm po 42 in 77 D, 25 cm po 55 in 90 D, 30 cm po 77 in 100 D, 35 cm po 96 in 115 D, 40 cm po 140 D.

Stenski križi

s kovinasto podobo stanejo v njih velikostih p 4, 12, 18 in 24 D.

Stoječi križi

s kovinasto podobo stanejo v raznih velikostih in izpeljavah po 22, 24, 28, 30 in 36 D.

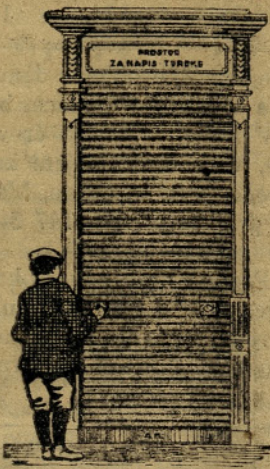
Izpeljava je zelo okusna in solidna ter se topla priporoča, da si vsak, kdor križe potrebuje, isto kupi v Tisk. sv. Cirila v Mariboru.

Ustan. leta 1879.

Telefon št. 553.

Ključavničarstvo

AVGUST MARTINČIČ
LJUBLJANA, Rimska cesta 14

— prvo in edino podjetje za napravo jeklenih valčnih zastorov v Sloveniji —
priporoča napravo novih valčnih zastorov in popravo istih po konkurenčnih cenah ter ima vse pripadajoče blago stalno na skladišču.

Izdeluje in se priporoča za naročilo

solčnih plaht, okrižij vsake vrste od priproste do najbogatejše izpeljave, škarjasta omrežja, železja za štedilnike, ventilacije raznih vrst, razna okovja, železna vrata in okna, okrogla železna stopnišča, predpečnike iz železa in bakra.

Stalna zaloga štedilnikov

v priznani vestni in solidni izvršitvi!

KAVARNA
'MESTNI PARK'

Čez Velikonočne praznike celi dan odprta! Pri lepem vremenu se vrši o od 16.—18. ure popoldanski koncerti. Zvečer dnevno koncert od 21. do 1/2 3. ure. Za obilen obisk se prip ročata

Valjak & Klemenčič

Pri nakupu za praznike

dobi vsak, ki nakupi pri meni srajce, kravate, klobuke, nogavice, rokavice za svoto D 450 — in več, 1 škatljo toaletnega mila kot dar.

IGO BALOH

Maribor, Gosposka ul. 15

Velika zaloga

vseh vrst čevljev za strapaco, lov in promenado.

Ia gojzerci

(hrbovski čevlji)

Ia zbiti sandali

(popravilo kakor čevlji)

Varstv. znamka

samo Maribor, Koroška c. 19

Lastne delavnice, najboljše ročno delo!

VOLTA

DOMAČA
ŽARNICA

TOVARNA
VOLTA P.D.
MARIBOR

Vesele

Velikonočne praznike

želi

veletrgovina

H. J. Turad,

Maribor

Aleksandrova cesta 7, telef. 169

CEMENT

APNO Ia.

TRAYERZE

in vse vrste železnine po najnižji ceni se dobi na drobno in debelo pri tvrdki

Ivan Koražija

trgovina z železnino

Maribor

Aleksandrova cesta 42

Meljska cesta 1.

Najcenejše in najuspešnejše

oglašujete

samo potom

Oglasnega zavoda

F. Voršič-a

naslednik,

Maribor, Slomškov trg 16.

Pojasnila brezplačno!

Denar naložite

najboljše in najvarnejše pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru,

Stolna ulica št. 6

I. Z. Z. N. Z.,

Stolna ulica št. 6

ki obrestuje hranilne vloge po

8% in 10%

oziroma po dogovoru.

Prva žebliarska in železoobratna zadruga v Kropi in Kamni gorici.

Pisma: Žebliarska zadruga, Kropa (Slovenija).

Telefon interurban: Podnart.

Brzjavke: Zadruga Kropa.

Žebli za normalne in ozkotirne železnice, žebli za ladje, črni ali pocinkani, žebli za zgradbe, les i. t. d., žebli za čevlje, Spojke za odre in prage, spojke za ladje in splave. Železne brane. Zobje za brane. Kljuke za podobe, zid, cevi, žlebe i. t. d. Vijaki z maticami. Podložne pločice. Matice. Zakovice za tenderje, kotle, sode, mostove, pločeno, kolesa itd. Vijačni čepi. Verige.

Vsi v našo stroko spadajoči železni izdelki po vzorcih in rabah najceneje.

Ilustrovani ceniki na razpolago! — Prodaja se samo na debelo trgovcem.